

HOMO lat. ČOVJEK; HOMO grč. (homous) ISTI, JEDNAK, RAVNOPRAVAN

HOMO

LIST MINISTARSTVA ZA IZBJEGLICE I RASELJENA LICA * REPUBLIKA SRPSKA * MAJ 2011 * WWW.VLADARS.NET

SOCIJALNO STANOVANJE
"KROV NAD GLAVOM"
I REINTEGRACIJA U ZAJEDNICU
– ŽIVOT DOSTOJAN ČOVJEKA

HOMO

BILTEN MINISTARSTVA
ZA IZBJEGLICE I
RASELJENA LICA
REPUBLIKE
SRPSKE

Web prezentacija Ministarstva na
portalu Vlade RS
www.vladars.net

Odjeljenje za razvoj,
informisanje i analitiku

ZA IZDAVAČA:
Davor Čordaš
Stjepan Macanović

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
Dr Jagoda Petrović

REDAKCIJA:
Jasmin Samardžić
Drago Vuleta
Nenad Đokić
Marija Rapo
Mr Nada Lipovac
Mr Ljiljana Orešković
Nebojša Čevriz
Dragana Bojović

FOTOGRAFIJE:
Slobodan Knjeginjić
Dragana Vidić
Slobodan Majkić
Sanja Panić

REPUBLIKA SRPSKA
Banja Luka

KONTAKT:
Ministarstvo za izbjeglice i
raseljena lica
tel: +387 51 338 642
fax: +387 51 338 847

Redakcija:
tel: +387 51 338 644
fax: +387 51 338 889
e-mail: mirl@mirl.vladars.net

SADRŽAJ

UVODNIK

1

MINISTARSTVO ZA IZBJEGLICE
REPUBLIKE SRPSKE

2

100 dana 2011-te

KOTOR VAROŠ

3

Ključevi za stanovnike kolektivnih i
alternativnih vidova stanovanja

SUSRET SA AMBASADOROM I
NOVOIMENOVANIM KONZULOM
REPUBLIKE HRVATSKE U BIH

4

U POSJETI OPŠTINI TESLIĆ
Turistički kapaciteti

7

NAVEED HUSSAIN, PREDSTAVNIK
UNHCR-a U BIH

8

Otvoreno i konkretno o ...

SUSRET MINISTRA ČORDAŠA
SA BISKUPOM BANJALUČKIM,
FRANJOM KOMARICOM

12

Od želje do odluke

SARADNJA DRŽAVA U
REGIONU

14

CRS (CATHOLIC RELIEF SERVICES)

16

U dobrom društvu

OBNOVA I IZGRADNJA

20

Riječ je riječ

ODBOR ZA ZAŠTITU PRAVA IZBJEGLI-
CA, RASELJENIH LICA I POVRATNIKA
NARODNE SKUPŠTINE RS

21

Peta tematska sjednica

UDRUŽENJE RADNIKA I INVALIDA
RADA IZBJEGLIH IZ HRVATSKE

24

Regionalni okrugli sto u Banja Luci

NVO SEKTOR – Na pola puta

29

Web prezentacija Ministarstva za
izbjeglice i raseljena lica RS

31

PRESS PREGLED
Drugi o nama

32

3

KLJUČEVI ZA STANOVNIKE KOLEKTIVNIH I ALTERNATIVNIH VIDOVA STANOVANJA U KOTOR VAROŠI

16

U DOBROM DRUŠTVU

21

ODRŽANA PETA TEMATSKA SJEDNICA ODBORA ZA ZAŠTITU PRAVA IZBJEGLICA, RASELJENIH LICA I POVRATNIKA

O FONDU ZA POVRATAK BiH

Onima koji se se bave pitanjima izbjeglih, rase-
ljenih i povratnika poznato je šta je Fond za
povratak BiH, "čiji" je i kako funkcioniše. Za
one manje upućene kratko podsjećanje.

Fond za povratak BiH je samostalna upravna
organizacija. Kao takva (samostalna) razlikuje
se od upravnih organizacija koje su u sastavu
mini-starstva. Obje vrste upravnih organizacija
osnivaju se za obavljanje upravnih i stručnih
poslova čija priroda i način izvršavanja zahtije-
vaju posebnu organizovanost i samostalnost u
radu. Obje vrste imaju svojstvo pravne osobe.
Upravne organizacije koje su u sastavu min-
istar-stva odgovorne su ministarstvu u čijem
su sastavu, dok je Fond kao samostalna orga-
nizacija, odgovoran Vijeću ministara BiH. Up-
ravne organizacije koje su u sastavu min-
istarstva finansiraju se iz državnog budžeta
posredstvom ministarstva u čijem su sastavu.
Fond za povratak je budžetski korisnik, ali se
sredstva prikupljaju na posebnom podračunu
Fonda, koji je otvoren u okviru Jedinstvenog
računa trezora BiH. Upravljanje ovim sredstvi-
ma Fond za povratak vrši u skladu sa Pravil-
nikom o upravlja-nju sredstvima Fonda, na koji
je saglasnost dalo i Vijeće ministara BiH. Fond
za povratak se finansira iz primarnih i sekun-
darnih izvora. Primarni izvori finansiranja Fon-
da za povratak uključuju budžetska sredstva
države, Federacije BiH, Republike Srpske i
Brčko Distrikta BiH, koja su namije-njena za
povratak i rekonstrukciju. Sekundarni izvori fi-
nansiranja Fonda za povratak mogu uključiti
budžete kantona koji imaju potrebu za rekon-
strukcijom, međunarodna sredstva, donacije,
dobrovoljne priloge, te druge raspoložive
izvore.

Fondom za povratak upravlja direktor, kojeg
imenuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.
Od osnivanja Fonda za povratak, koji je postao
operativan početkom 2005. godine, prikupljan-
je sredstava na podračun Fonda vršeno je na
osnovu Sporazuma o udruživanju i načinu re-
alizacije sredstava za rekonstrukciju stambenih
jedinica povratnika.

Sredstva koja su na raspolaganju Fondu za
povratak ili se dodjeljuju putem Fonda za
povratak koriste se samo radi realizacije pro-
jekata povratka i rekonstrukcije, koje svojom
odlukom odobri Komisija za izbjeglice i rase-
ljene osobe BiH. Komisija se, inače, sastoji od
devet članova, od kojih su po tri iz reda svakog
od konstitutivnih naroda. Ministarstvo za ljud-
ska prava i izbjeglice, uz saglasnost Vijeća
ministara BiH, predlaže četiri člana, vlade en-
titeta predlažu po dva člana, od kojih je jedan
ministar za raseljene osobe i izbjeglice iz
svakog entiteta, a Vlada Brčko Distrikta BiH
predlaže jednog člana Komisije. Kao što je poz-
nato, entiteti su dobili nove resorne ministre,
što nije slučaj na državnom nivou. Ovo je
značajno, budući da je ministar za ljudska pra-
va i izbjeglice obavežno jedan od članova u ime
Vijeća ministara BiH.

Dakle, rad Komisije još uvijek nije uspostavljen,
a kad će – ne zna se.

Dr Jagoda Petrović

U godišnjem Programu rada Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica predviđena su 72 radna zadatka. Za prvih sto dana rada Vlade Republike Srpske Ministarstvo izvršilo sve planirane obaveze. Izdvajamo najznačajnije.

100 DANA 2011-te

Početkom godine sačinjen je Izvještaj o radu Ministarstva za 2010. godinu, koji je usvojila Vlada. Takođe, sačinjen je Izvještaj o realizaciji Programa rješavanja problema izbjeglica, raseljenih lica i povratnika za 2010. godinu, koji je usvojila Narodna skupština Republike Srpske. Vlada je usvojila i Informaciju o ostvarivanju prava izbjeglica, raseljenih lica i povratnika koja je upućena na usvajanje Narodnoj skupštini Republike Srpske.

Aktivnosti na rješavanja problema izbjeglica, raseljenih lica i povratnika za 2011. godinu definisane su u Programu kojim je predviđen utrošak 7.094.000 KM za obnovu i rekonstrukciju stambenih jedinica i infrastrukture za raseljena lica i povratnike u Republici Srpskoj i Federaciji BiH, za alternativni smještaj 4.309 porodica, za obezbjeđenje zdravstvenog osiguranja za porodice iz kategorije izbjeglica, raseljenih lica i povratnika i za obezbjeđenje reintegracije kroz stimulisanje ekonomski održivog povratka.

U cilju stambenog zbrinjavanja lica iz kolektivnih centara i alternativnih vidova stanovanja Ministarstvo je nastavilo izgradnju stambenih zgrada finansiranih iz Fonda za povratak BiH. u opštinama: Foča, Novo Goražde, Čajniče, Višegrad, Rudo, Rogatica, Sokolac, Han Pijesak, Kalinovik, Srebrenica, Bratunac, Teslić, Kotor Varoš, Istočno Novo Sarajevo, Vlasenica. U međuvremenu je u Kotor Varoši završena stambena zgrada u koju je useljeno 20 porodica, a u Istočnom Novom Sarajevu je završena zgrada u koju je useljena 21 porodica.

U saradnji sa CRS–om Ministarstvo je u opštini Foča započelo aktivnosti na izgradnji stambene zgrade sa 14 stambenih jedinica u vrijednosti 970.000 KM, od čega CRS obezbjeđuje 750.000 KM Ministarstvo 120.000 KM, a ostatak Opština Foča, ustupanjem zemljišta, izgradnjom infrastrukture, izradom projektno-tehničke dokumentacije i obezbjeđenjem dozvola za građenje. Urađena je projektno-tehnička dokumentacija i pribavljena saglasnost za izvođenje radova, te je pokrenuta procedura za izbor izvođača radova.

Iste aktivnosti provedene su u opštini Rogatica, gdje u saradnji sa Hilfswerk – om Ministarstvo gradi objekat sa 14 stanova. Projekat će biti realizovan do kraja 2011. godine. Ukupno planirana sredstva za ovaj projekat su 800.000 KM, od čega Hilfswerk obezbjeđuje 700.000 KM, a Ministarstvo i opština Rogatica po

50.000 KM. Opština je takođe obezbijedila građevinsko zemljište, infrastrukturu i dozvolu za građenje.

U opštini Kotor Varoš, Ministarstvo, zajedno sa ASB–om, vrši obnovu i izgradnju 40 individualnih stambenih jedinica za povratnike. Ukupno planirana sredstva iznose 1.290.848,00 KM, od čega je ASB obezbijedio 1.095.265 KM, Federalno Ministarstvo za izbjeglice i raseljene osobe 68.454 KM, Opština Kotor Varoš 29.377 KM i Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske 97.792 KM Projekat će biti završen do kraja 2011. godine. U saradnji sa ASB–om i opštinom izvršen je izbor korisnika, te je pripremljena projektno-tehnička dokumentacija. Projektom "Stambeno zbrinjavanje lica iz kolektivnih centara i alternativnih vidova smještaja" definisane su opštine povratka u kojima će se rekonstruisati 180 stambenih jedinica putem kreditnog zaduženja kod OPEC – Fond za međunarodni razvoj u iznosu od 3.237.500 USD;

U sklopu redovnih poslova urađene su procedure za ostvarivanje prava na alternativni smještaj i za pomoć u održivom povratku, nastavljeno je sa rješavanjem neriješenih i novih upravnih akata u zakonom predviđenim rokovima i riješeni su svi zahtjevi za ostvarivanje prava na alternativni smještaj za 2011. godinu. Kontinuirano se vode drugostepeni upravni postupci po žalbama na prvostepena rješenja, koja se odnose na primjenu imovinskih zakona, te se obavlja pravna korespondencija sa sudovima i Pravobranilaštvom Republike Srpske i Ombudsmanom BiH. Redovno su ažurirane baza podataka o raseljenim licima, korisnicima alternativnog smještaja, korisnicima pomoći u obnovi i rekonstrukciji, i korisnicima projekata održivog povratka, publikovani mjesečni statistički paketi. Preko Biroa za odnose sa javnošću Vlade RS redovno su davane najave događaja i saopštenja o svim aktuelnostima iz rada Ministarstva, a publikovan je i časopis Homo.

Pored navedenih aktivnosti Ministarstvo je završilo anketiranje 905 porodica izbjeglih iz Republike Hrvatske koje trenutno žive u Bosni i Hercegovini, a prije rata su bili nosioci stanarskog prava. Evidentirane porodice biće obuhvaćene Regionalnim projektom trajnog stambenog zbrinjavanja za koji će sredstva biti obezbijeđena putem donatorske konferencije.

Ministarstvo je učestvovalo u organizaciji susreta predsjednika Republike Srpske i Republike Hrvatske u Slavonskom Brodu, što je rezultiralo dogovorom o formiranju međudržavnog koordinacionog tijela, koje će se operativno baviti rješavanjem problema povratnika i izbjeglica.

Ministar je primio više predstavnika međunarodnih organizacija i ambasada u BiH, među kojima predstavnike Ujedinjenih nacija, OSCE–a, UNHCR–a, Američke ambasade i Hrvatske ambasade; posjetio je preko dvadeset opština i razgovarao sa predstavnicima sve tri vjerske zajednice u Republici Srpskoj i sa predstavnicima udruženja građana koja se bave problemima raseljenih, povratnika i izbjeglica.

K L J U Č E V I ZA STANOVNIKE KOLEKTIVNIH I ALTERNATIVNIH VIDOVA STANOVANJA U KOTOR VAROŠI

Ministar za izbjeglice, Davor Čordaš i Naveed Hussain, predstavnik UNHCR-a u Bosni i Hercegovini, uručuju ključeve

ZAJEDNIČKIM NAPORIMA DO RJEŠENJA

Izgradnjom stambene zgrade u Kotor Varoši riješen je problem smještaja dvadeset porodica. Među njima su one koje su duži period boravile u lošim uslovima smještaja u osnovnoj školi u Grabovici, staroj srednjoj školi i barakama firme Jelšingrad

Ministar za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske, Davor Čordaš, posjetio je početkom maja opštinu Kotor Varoš. Povod je bila izgradnja stambene zgrade sa 20 stanova za smještaj raseljenih i socijalno ugroženih porodica iz kolektivnih i alternativnih vidova stanovanja.

Prije svečanosti uručjenja ključeva novoizgrađenih stanova, ministar Čordaš se sastao sa načelnikom opštine Kotor Varoš, Nedeljkom Kneževićem. Tokom razgovora je konstatovano da Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica još od 2003. godine realizuje u opštini Kotor Varoš projekte obnove i rekonstrukcije stambenih jedinica. Istovremeno, uvažavajući potrebe i zahtjeve za pružanje pomoći u realizaciji infrastrukturnih projekata, za koje se izjasnila opština Kotor Varoš, kao i potrebu da se pomogne ekonomska samoodrživost povratnika, Ministarstvo je u posljednjih pet godina izdvojilo cca 1,6 miliona KM.

*Novoizgrađena zgrada
u Kotor Varoši*

Ministar Čordaš je pohvalio doprinos opštine Kotor Varoš u realizaciji navedenih projekata, kroz dodjelu građevinskog zemljišta bez naknade i preuzimanje troškova priključenja na elektroenergetsku i kanizacionu mrežu. Jedan od primjera dobre saradnje je i novoizgrađena zgrada za smještaj raseljenih i socijalno ugroženih porodica, za koju je Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske u saradnji sa Fondom za povratak BiH uložilo 500.000 KM, dok je opština Kotor Varoš obezbijedila zemljište, infrastrukturu i 150.000 KM. Time su stvoreni uslovi za zatvaranje svih kolektivnih vidova smještaja u opštini Kotor Varoš i vraćanje tih objekata prvobitnoj namjeni.

Na kraju razgovora sa načelnikom Kneževićem, ministar Čordaš je podvukao da je Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica u prethodnim godinama, kroz realizaciju zajedničkih projekata, u saradnji sa Fondom za povratak BiH i Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH, za obnovu i rekonstrukciju stambenih jedinica izdvojilo dodatnih 1,75 miliona KM.

SUSRET SA AMBASADOROM I NOVOIMENOVANIM KONZULOM REPUBLIKE HRVATSKE U BIH

S lijeva na desno: novoimenovani generalni konzul u Banjaluci, Dunja Jevak, ambasador Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini, Tonči Staničić, ministar Davor Čordaš i savjetnica ministra, Marija Rapo.

Prilikom susreta sa ministrom Čordašem, 27.04.2011. godine, ambasador Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini, Tonči Staničić, predstavio je novoimenovanog generalnog konzula u Banjaluci, Dunju Jevak. Na sastanku se razgovaralo o aktuelnim povratničkim pitanjima i projektima za njihovo rješavanje. Ambasador Staničić je rekao da je Hrvatska spremna kroz dogovorene projekte pružiti pomoć povratničkoj populaciji, o čemu je bilo riječi i prilikom nedavnog susreta predsjednika Hrvatske i Republike Srpske, Ive Josipovića i Milorada Dodika u Slavonskom Brodu.

Sagovornici su se saglasili da je potrebno uskladiti projekte Vlade Hrvatske sa projektima Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica RS, kako bi se rješavanje povratničkih problema odvijalo brže i efikasnije.

Na sastanku je naglašeno da treba pružiti podršku i izbjeglicama iz Republike Hrvatske koji trenutno žive na ovim prostorima.

SA NAČELNIKOM OPŠTINE BIJELJINA, MIĆOM MIĆIĆEM RAZGOVOR O PROJEKTIMA U OPŠTINI BIJELJINA

Načelnik opštine Bijeljina, Mićo Mićić, razgovarao je 08.04.2011. godine sa ministrom Čordašem o aktivnostima, koje Ministarstvo realizuje u tekućoj godini. Jedan od povoda posjete Ministarstvu bila je i obećana pomoć za obnovu kuće šestočlane porodice Gorana Stankovića iz Janje, koja je nedavno uništena u požaru. Na prijedlog Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica, Vlada Republike Srpske je dala saglasnost Ministarstvu da u svrhu obnove uloži 45.000 KM. Načelnik Mićić se zahvalio Vladi Republike Srpske na odobrenim sredstvima. Takođe je izrazio zadovoljstvo planiranim aktivnostima Ministarstva

na području opštine Bijeljina u 2011. godini. Iz redovnih sredstava Ministarstva, koja su odobrena Programom rješavanja problema raseljenih lica, povratnika i izbjeglica u ovoj godini za opštinu Bijeljina je planirano 80.000 KM.

Koristeći se odobrenim sredstvima iz Razvojnog programa Republike Srpske, u ovoj godini Ministarstvo će raditi dva projekta. Jedan je asfaltiranje Ulice vojvođanske u mjesnoj zajednici Janja, a drugi izgradnja prve faze saobraćajnice koja povezuje izbjegličko naselje „Pet jezera” i Dijelove sa Komitskom ulicom.

ULAGANJA MINISTARSTVA U OPŠTINU BIJELJINA OD 2006. DO 2010.

	Obnova st. jedinica	Obnova infrastr.	Održivi povratak	Altern. smještaj	UKUPNO
Povratak Bošnjaka i Hrvata	2.000,00	659.470,15	186.236,87	–	847.707,02
Povratak interno raseljenih	49.000,00	–	3.000,00	–	52.000,00
Izbjeglice i raseljeni	–	1.162.085,63	–	1.800.534,15	2.962.619,78
UKUPNO	51.000,00	1.821.555,78	189.236,87	1.800.534,15	3.862.326,80

U POSJETI OPŠTINI KUPRES

VODOSNABDIJEVANJE ELEKTRIFIKACIJA ZAVRŠETAK LOKALNOG PUTA

Ministar za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske, Davor Čordaš, posjetio je 20.04.2011. godine opštinu Kupres (RS) gdje je razgovarao sa načelnikom opštine, Goranom Zubićem.

Naglašavajući problem vodosnabdijevanja, načelnik Zubić je izrazio nadu da će, uz pomoć Vlade Republike Srpske, opština nastaviti istraživanja arterškog bunara. Prema njegovim riječima, u prvoj fazi dovođenja vode do opštine potrebno je oko 100.000 KM, što je prioritet, a u kasnijoj fazi izrade mreže za vodosnabdijevanje biće potrebna značajnija sredstva. Oko 600 stanovnika Kupresa koristi vodu kišnicu, koja se

sakuplja sa krovova kuća u rezervoare i to je jedina raspoloživa voda za ova domaćinstva.

Načelnik Kupresa je rekao da je u prethodne tri godine, Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica RS, u ovu opštinu uložilo sredstva u iznosu od preko 200.000 KM, te da je Komisija za izbjeglice BiH, putem Fonda za povratak BiH takođe usmjerila oko 200.000 KM u projekte elektrifikacije i obnove objekata, što je od velikog značaja za proces povratka. U razgovoru je naglašen i problem dionice lokalnog puta Novo Selo – Mrđanovci, koja povezuje naselje od 50 povratničkih domaćinstava, sa regionalnim putem Šipovo – Kupres. Načelnik Zubić je informisao ministra da je jedan dio radova opština završila i da je ostalo da se dovrši asfaltiranje 1.400 metara puta, za što je potrebno obezbijediti oko 120.000 KM.

S lijeva na desno: sekretar Ministarstva, Stjepan Macanović, ministar Davor Čordaš, načelnik opštine Kupres, Goran Zubić i predsjednik SO Mirko Šerbez

Ministar Čordaš je rekao da će Ministarstvo, u okviru raspoloživih sredstava, podržati napore opštinskog rukovodstva da poboljšaju uslove za održiv povratak u Kupres.

Načelnik Zubić je izrazio uvjerenje da će opština Kupres ostvariti pomak u razvoju, te da će se u budućnosti manje oslanjati na pomoć Vlade RS, a više na vlastite kapacitete. Sastanku su prisustvovali i sekretar Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Stjepan Macanović i predsjednik Skupštine opštine Kupres Mirko Šebez.

U POSJETI OPŠTINI ISTOČNI MOSTAR

- Načelnik opštine Istočni Mostar, Radovan Palavestra istakao prioritete: obnova zgrade opštine u Istočnom Mostaru, asfaltiranje putne komunikacije Zijemlje – Ruišta
- Komisija za izbjeglice BiH putem Fonda za povratak BiH, obezbijedila oko 200.000 KM za projekte elektrifikacije ove rubne opštine Republike Srpske
- Obnova kuća i elektrifikacija hrvatskog povratničkog naselja Kameno

Ministar za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske, Davor Čordaš, boravio je 18.04.2011. godine u radnoj posjeti opštini Istočni Mostar, gdje se sastao sa opštinskim načelnikom Radovanom Palavestrom i jerejem Miodragom Vrtikapom, parohom bijelopoljskim. Na sastanku se razgovaralo o dosadašnjim ulaganjima Vlade Republike Srpske u ovu izrazito nerazvijenu opštinu i o planovima za nova ulaganja u Istočni Mostar.

Ministar Čordaš je rekao da je Vlada Republike Srpske do sada ulagala određena sredstva za obnovu infrastrukture, te da će Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske, u okviru raspoloživih sredstava, nastaviti sa provođenjem projekata za podršku održivom povratku. Ministar je dodao da je Komisija za izbjeglice BiH putem Fonda za povratak BiH, obezbijedila oko 200.000 KM za projekte elektrifikacije ove rubne opštine Republike Srpske. Načelnik Palavestra posebno je istakao značaj obnove zgrade opštine u Istočnom Mostaru, čime bi bio omogućen prelazak opštinske administracije iz Nevesinja u stvarno sjedište opštine, a time i olakšana komunikacija povratnika sa opštinskim službama. Načelnik je naglasio i značaj putne

komunikacije Zijemlje – Ruišta i dodao da očekuje pomoć Vlade Republike Srpske i Direkcije za puteve RS u asfaltiranju ove dionice, koja povezuje opštinu Istočni Mostar sa gradskom zonom Mostara.

Na sastanku je razgovarano i o obnovi kuća i elektrifikaciji hrvatskog povratničkog naselja Kameno.

U toku dana, ministar Čordaš je posjetio i Eparhiju zahumsko-hercegovačku i primorsku u Mostaru, gdje je sa protjerejem stavroforom Radivojem Kruljem – parohom mostarskim, razgovarao o obnovi vjerskih objekata i povratku Srba u Mostar. Mostarski paroh je upoznao ministra sa problemima sa kojima se suočavaju Srbi povratnici, naročito zbog komplikovanih procedura u apliciranju za pomoć u obnovi i rekonstrukciji stambenih objekata i teških uslova održivog povratka. Krulj je dodao da je, kao podrška održivom povratku, planirano osnivanje zemljoradničke zadruge, koja bi okupljala povratnike i obezbijedila im planско korištenje poljoprivredne mehanizacije i organizovan plasman njihovih proizvoda.

Sa predstavnicima Republičkog udruženja radnika i invalida rada izbjeglih iz Hrvatske, državljana Bosne i Hercegovine, sa sjedištem u Banjaluci

PROBLEME RJEŠAVATI KROZ NADLEŽNE INSTITUCIJE REPUBLIKE SRPSKE I BOSNE I HERCEGOVINE

Predstavnici Udruženja upoznali su ministra Čordaša sa problemima sa kojima se suočava ova populacija, naglašavajući stambeno zbrinjavanje bivših nosilaca stnarskih prava u Republici Hrvatskoj, pitanje neisplaćenih penzija, povrat privatne imovine, prava iz rada i radnih odnosa i druga prava.

Ministar je konstatovao da je te probleme potrebno rješavati kroz nadležne institucije Republike Srpske i Bosne i Hercegovine, te da će Udruženje imati podršku Ministarstva u okviru raspoloživih sredstava namijenjenih za pomoć udruženjima koja se bave ovom problematikom.

Predstavnici Udruženja informisali su ministra o svojim

aktivnostima i zahtjevima koje su uputili nadležnim institucijama Republike Hrvatske. Razgovarano je i o rješavanju problema građana Bosne i Hercegovine koji su bili zaposleni u preduzećima u Republici Hrvatskoj i otpušteni sa posla u periodu 1991–1995 godina. Ministar je izjavio da će u saradnji sa Ministarstvom rada i boračko invalidske zaštite Republike Srpske istaći ovaj problem, sa ciljem da se to pitanje aktivira kod nadležnih institucija BiH.

Predstavnici Udruženja upoznali su ministra sa pripremom konferencije u Banjaluci, na temu povratka izbjeglica u Republiku Hrvatsku i ostvarivanja njihovih prava, čije je održavanje planirano sredinom maja.

U POSJETI OPŠTINI TESLIĆ

Turistički kapaciteti

Ministar trgovine i turizma, Gorana Zlatković i ministar za izbjegla i raseljena lica, Davor Čordaš boravili su početkom maja u radnoj posjeti opštini Teslić i tom prilikom se sastali sa načelnikom opštine Teslić Savom Kasapovićem

Razgovori koji su vođeni u kabine-
tu načelnika opštine, odnosili su se
na analizu ukupnog privrednog
ambijenta na području opštine
Teslić, projekata koji su u planu i u
toku izrade kao i ukupnog razvoja
opštine Teslić.

Prema riječima Gorane Zlatković,
resornog ministara trgovine i turiz-
ma, akcenat razgovora sa
načelnikom opštine je stavljen na
oblast turizma i trgovine, posebno
na turizam, jer kako je istakla,
Teslić raspolaže sa velikim
turističkim kapacitetima koji su u
funkciji, ali i onim koje tek treba
aktivirati, odnosno dovesti u
funkciju. Ministrica Zlatković je
dodala, da je Ministarstvo u dosa-
dašnjem periodu pružalo finansij-
sku podršku kada je u pitanju
oblast turizma, podsjećajući da je
prošle godine podrška upućena
prema ZTC „Banja Vrućica“, dok će
za naredni period, u okviru raspo-
loživih sredstava, Ministarstvo
davati podršku za one projekte koji
budu ocijenjeni kao najbolji za
pojedine oblasti turizma.

Takođe, izjavila je ministrica
Zlatković, riječi je bilo i o
poljoprivrednoj proizvodnji, uz
naglašavanje činjenice da će upra-
vo unaprijeđenje u oblasti turizma i
poljoprivrede, stvoriti bolji privred-
ni ambijent na našim prostorima.
Ministar Čordaš je rekao, da se pri-
likom rješavanja problematike
stanovnika bivšeg kolektivnog cen-
tra javio problem, jer za osobe koje
su izmještene, nisu osigurana sva
sredstva za plaćanje njihovog alter-
nativnog smještaja, međutim,
tokom razgovora sa načelnikom
opštine iznađeno je rješenje za
rješavanje problema. Takođe, dodao
je Čordaš, tokom sastanka je bilo
riječi o problematici izbjeglica,
pomoći u povratku i pomoć interno
raseljenim.

„Iskoristili smo prisustvo ministrice
Zlatković, kako bi se pokušala
upotpuniti priča o povratku, o vjer-
skom turizmu i kada je u pitanju
Komušina, da jednostavno spojimo
te segmente za dobrobit svih
građana opštine Teslić“, istakao je
Čordaš.

Načelnik opštine Savo Kasapović je
izjavio, da je trenutno u fazi izrade
Strategija razvoja turizma, i da su
za stvaranje jednog opšteg
turističkog ambijenta u opštini
Teslić potrebna sredstva koja
opštinski budžet ne može u cjelosti
da podmiri, s obzirom na ambicije i
na sve drugo što jedno turističko
mjesto treba da ima. „Ja se nadam
da ćemo u narednom periodu sa
Ministarstvom za trgovinu i turizam
stvoriti ambijent da opština Teslić
bude prepoznatljivo mjesto u kojoj
je turizam dominantan“– zaključio
je Kasapović.

Po završetku sastanka ministri i
načelnik opštine Kasapović obišli
su stambeni objekat u izgradnji na
lokaciji Rudnik koji je namijenjen
zbrinjavanju izbjegličkoj populaciji
raspuštenog kolektivnog centra,
uvjerivši se da radovi napreduju
prema planiranoj dinamici izgrad-
nje, nakon čega su posjetili
Zdravstveno-turistički centar „Banja
Vrućica“ sastavši se sa
menadžmentom kolektiva.

Preuzeto sa: <http://teslicdanas.net>

OTVORENO I KONKRETNO O...

Posjeta gospodina Naveed-a Hussain-a ministru Davoru Čordašu u Banja Luci, 04. maja 2011. godine, bila je prilika da se od prvog čovjeka UNHCR-a u BiH dozna nešto više o planovima ove UN organizacije i ukupnom kontekstu završne faze implementacije Ankesa 7 Opšteg mirovnog sporazuma za BiH

O SARADNJI SA PARTNERIMA

UNHCR je skoro dvadeset godina posvećen rješavanju problema izbjeglih, raseljenih i povratnika u BiH. Prema tome, UNHCR ima dugu istoriju saradnje sa Ministarstvom za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske. Funkcija resornog ministra je interesantna, ali teška. Radili smo veoma dobro. Siguran sam da će dobra saradnja biti nastavljena. Volim da radim za UNHCR. Od svih UN-ovih organizacija UNHCR je najmanje birokratizovana organizacija. Naš pristup temelji se na saradnji. Sa partnerima se dogovaramo i radimo na dnevnoj osnovi.

O AKTUELKOM BIH TREUTKU

UNHCR dugo radi u BiH i prilagođavao je svoje aktivnosti aktuelnim prilikama. Ova organizacija će ostati u BiH i onda kada BiH uđe u Evropsku Uniju, ali neće raditi na onim pitanjima na kojima sada radi. Ovo je kompleksan period. Rekao bih kritičan, jer je malo novca koji mogu izdvojiti domaće vlasti, ali i međunarodna zajednica. Preostalo je malo institucija i organizacija koje su spremne da ulažu sredstva u

**Naveed Hussain,
predstavnik UNHCR-a u
Bosni i Hercegovni**

rješavanje izbjegličko-raseljeničko-povratničkih problema u BiH. Ako u sljedeća dva do tri mjeseca ne bude mo agilno djelovali, izgubićemo pogodan trenutak za mobilisanje preostale volje i finansijskih sredstava.

O RASPOLOŽIVIM MOGUĆNOSTIMA

Trenutno se pred nama otvaraju dvije mogućnosti. One se nekako nadopunjuju i preklapaju. Prva mogućnost je kreditno zaduženje kod banke Savjeta Evrope. Druga je Projekat 4X3 u koji su uključene četiri zemlje: Hrvatska, Srbija, Crna Gora i Bosna i Hercegovina. Obje mogućnosti treba maksimalno iskoristiti, imajući u vidu da one predstavljaju posljednju šansu za „zatvaranje” pitanja implementacije Aneksa 7 Opšteg mirovnog spo-

razuma, što je predviđeno i Revidiranom strategijom BiH. Naravno, UNHCR i dalje sprovodi projekte podrške povratku, ali u znatno manjem obimu u odnosu na prethodni period, a u neuporedivo manjem iznosu u odnosu na sredstva koja se mogu obezbijediti putem pomenutih projekata.

O CEB PROJEKTU

Kredit za realizaciju CEB projekta je rezultat bilateralnih razgovora BiH sa Razvojnomo bankom Vijeća Evrope. Između 35 i 40 miliona eura može biti izdvojeno za ovaj projekat. U konceptu projekta, koji je pripremio UNHCR, a prosljedilo Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, naglašeno je da je cilj zbrinjavanje ljudi iz kolektivnog smještaja. Predviđena su tri načina zbrinjavan-

Sastanak sa Anne Willem Bijleveld, ličnim izaslanik Visokog komesara UN za izbjeglice

PODRŽAN DOGOVOR ZEMALJA U REGIONU

U organizaciji UNHCR– i Evropske komisije za proširenje Anne Willem Bijleveld, lični izaslanik Visokog komesara UN za izbjeglice održao je, u prostorijama UNHCR–a u Sarajevu 15.04.2011. godine, sastanak posvećen projektu trajnog rješavanja stambenog zbrinjavanja izbjeglica i raseljenih kroz zajednički pristup BiH, Srbije, Hrvatske i Crne Gore. Pored gospodina Anne Willem Bijlevelda, sastanku su pris-

ustvovali: Naveed Hussain, predstavnik UNHCR–a za BiH, Snežana Sazdić i Dejan Kladarin ispred kancelarije UNHCR Beograd. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH predstavljali su Mario Nenadić, pomoćnik ministra i Nermina Džepar Ganibegović, šef Odjela za socijalno stanovanje u Sektoru za izbjeglice, raseljene osobe i stambenu politiku, a Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske predstavljala je mr

Nada Lipovac, savjetnica ministra. Sastanak je nastavak aktivnosti predviđenih usvojenim Zaključcima sa sastanka u Briselu, održanog 21.03.2011. godine u organizaciji Evropske komisije za proširenje (EC/DG ELARG), a vezan je za tehničke pripreme i dogovore za realizaciju „Zajedničkog programa za trajna rješenja za izbjeglice i raseljene osobe – saradnja država u regionu”. U saradnji sa UNHCR–om organizovaće se druga ministarska konferencija, gdje bi se ministri vanjskih poslova BiH, Srbije, Hrvatske i Crne Gore sastali u junu, a najkasnije u septembru ove godine, kako bi se poslije toga mogla održati donatorska konferencija. Postignuta je saglasnost da u regionalnom projektu treba iskazati sve preostale potrebe za stanovanjem izbjeglica i raseljenih osoba, kako bi se okončalo dugotrajno raseljenje u regionu. Isto tako ponovo je istaknuto da se, uvažavajući specifičnu situaciju u BiH, Revidirana strategija za provedbu Aneksa VII u BiH uključi u donatorsku konferenciju i predstavi paralelno sa Zajedničkim programom.

ja: izgradnja kapaciteta za socijalno stanovanje, pomoć za objekte socijalnog stanovanja i gerijatrijske ustanove, ali ne kroz izgradnju zgrada. Projekat pripremaju vlade na državnom i entitetskim nivou, uz tehničku podršku UNHCR–a. Treba iskoristiti maksimum iz ovog projekta, jer kad se kredit jednom uzme, neće biti prilike za novi. Dobijena sredstva mogu se koristiti tokom narednih tri do pet godina. Kada se parlamentima iznose razlozi za kreditno zaduženje, osnovno obrazloženje je da bi se ovim sredstvima konačno riješili problemi. Budući da se i preko Fonda za povratak izdvajaju sredstva za stambeno zbrinjavanje porodica iz kolektivnog smještaja, možda je svrshodnije da se ove porodice uvrste u CEB projekat, a sredstva Fonda iskoriste za druge prioritete, kao što je obnova infrastrukture i drugi vidovi podrške održivom povratku.

Šta je sledeći korak? U optinama Federacije BiH se održavaju radionice

kako bi se od lokalnih zajednica prikupile informacije o najvažnijim problemima i najefikasnijim rješenjima. Ovakve informacije treba obezbijediti i od opština u Republici Srpskoj. UNHCR želi da finalizira projekat do kraja ljeta.

O PROJEKTU 4x3

Oznaka 4X3 označava Projekat koji podržavaju četiri zemlje (Srbija, Hrvatska, Crna Gora i BiH) i tri organizacije (UNHCR,...). Ideja se odnosi na namjeru rješavanja izbjegličkih problema u regionu. Začeta je u razgovorima 2005. godine u kojima je akcenat bio na rješavanju problema izbjeglištva na relaciji Srbija – Hrvatska. Potom je proširena učešćem BiH i Crne Gore. Ovaj projekat regionalnog karaktera UNHCR razvija skupa sa vladama Hrvatske, Srbije, Crne Gore i BiH. On je dio šire inicijative koja ima za cilj zaključenje raseljeništa uzrokovanog sukobima

na Zapadnom Balkanu iz perioda 1991– 1995. godine. Kroz projekat bi se pružila pomoć u stambenom zbrinjavanju ugroženih izbjeglica širom regije, kao i raseljenih lica koji neće biti obuhvaćeni CEB projektom. U svrhu pripreme projekta u Srbiji su putem anketnog upitnika prikupljeni podaci o izbjeglicama iz Hrvatske. Istim metodom su u Republici Srpskoj, tokom marta i aprila, prikupljeni podaci o izbjeglicama iz Hrvatske, koji su bivši nosioci stanskih prava. Posao je uspješno obavljen, zahvaljujući odsjecima Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica. Evidentirano je 905 porodica. U početku nije postojalo interesovanje da se u ovaj projekat uključi i populacija raseljenih. Međutim, pristup je revidiran, pa je uvršteno 2.400 raseljenih porodica. To ne moraju biti porodice iz kolektivnih centara. Za njih rješenja treba tražiti u okviru CEB projekta. Nakon što vlade postignu zajednički dogovor, regionalni pro-

jekat bi se prezentovao na donatorskoj konferenciji, planiranoj za kraj godine. Prikupljena sredstva plasiraće se u vidu grantova ili kredita. Ovakav koncept su prihvatile sve zemlje učesnice. Takođe, postoji zainteresovanost dva ključna donatora. Evropska komisija je prihvatila da organizuje konferenciju, a učešće u projektu je potvrđeno i od strane SAD. Podrška počiva na uvjerenju da se prikupljenim sredstvima privodi kraju pitanje izbjeglica u regionu. UNHCR ima ulogu posrednika. Neće učestvovati u realizaciji, pošto smatra da su domaće vlasti dovoljno osposobljene. Sa Evropskom komisijom i SAD-om je dogovoreno da se na konferenciji predstavi cijela Strategija za implementaciju Anketa 7 Dejtonskog mirovnog sporazuma. BiH ima ulogu koordinatora i time odgovornost da projekat zaživi. Samim tim očekuje se aktivno učešće svih, pa i Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske. U tom pogledu apelujem da predstavnici domaćih vlasti ovo nastojanje shvate kao prioritet, budući da interes donatora za

Savjetnica ministra za izbjeglice i raseljena lica mr Nada Lipovac i pomoćnik ministra Nenad Đokić, razgovarali su u petak 08.04.2011. godine u Banjaluci, sa predstavnicima UNHCR-a, vezano za pripremu i realizaciju projekta "Podrška ugroženim raseljenim osobama u kolektivnim centrima u iznalaženju trajnih stambenih rješenja" (novi CEB).

Predstavnica UNHCR-a gđa. Erin Mooney istakla je da je Vijeće ministara BiH potpisalo Sporazum sa Razvojnou Bankom Vijeća Evrope u cilju realizacije naprijed navedenog projekta.

Cilj angažovanja UNHCR-a je sačinjavanje finalnog zahtjeva za korištenje kredita od strane BiH za ovaj projekat koji bi iznosio do 40 miliona eura.

UNHCR se na ovom projektu iz tih razloga angažuje na pružanju pomoći u tri oblasti: tehničkim detaljima na izradi i razvoju projekta, sprovođenju analize pristupa socijalnim pravima korisnika kolektivnih smještaja i identifikaciji objekata kolektivnih smještaja koji se mogu uz određene intervencije nastaviti koristiti kao dio trajnog stambenog zbrinjavanja.

Predstavnici Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske ocijenili su da je ovaj projekat veoma koristan, ali da bi prije nastavka aktivnosti na istom trebalo riješiti pitanja koja se odnose na odnos ovog projekta i donatorske konferencije čije se održavanje priprema, jer i jedan i drugi projekat imaju istu ciljnu grupu korisnika.

Takođe, treba riješiti način korištenja kreditnih sredstava od nivoa BiH do entiteta i Brčko Distrikta, kao i pitanje nacionalne izbalansiranosti korisnika projekta. Iz ovih razloga UNHCR je uputio Ministarstvu za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske informaciju o ovom projektu.

pokrenutu inicijativu nije primijećen već godinama. Ne treba propustiti odličnu priliku za dobijanje potrebne podrške.

U delegaciji UNHCR-a pored pred-

stavnika za BiH Navida Huseina, bili su i Mina Jašarević, pomoćni oficir UNHCR-a za teren i izvještavanje i Olga Femić, stariji pomoćnik za trajna rješenja – UNHCR Banja Luka.

O suštini CEB projekta, odnosno Projekta podrške zbrinjavanju korisnika kolektivnih oblika stanovanja, može se doznati iz koncepta, koji su sačinili UNHCR i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice. Projekat podrške za ugrožene stanare kolektivnih oblika smještaja, koji bi trebalo da podrži Razvojna Banke Vijeća Evrope (CEB)

U SKLADU SA UN PRINCIPIMA INTERNOG RASELJENJA

Polazište za pripremu Projekta je Aneks VII "Dejtonskog mirovnog sporazuma" koji je posvećen osobama u raseljenu, bez obzira da li se radi o izbjeglicama ili raseljenim osobama, a UNHCR-u je dato ovlaštenje da pomaže vladi u ispunjavanju obaveza iz ovog Aneksa. Iako je od potpisivanja DMS-a, zajedničkim naporima domaćih i međunarodnih organa raskrčen put značajnom broju povratka izbjeglica i raseljenih osoba, još uvijek je 117.000 osoba raseljeno unutar Bosne i Hercegovine, a mnogima je neophodna podrška u iznalaženju trajnih rješenja. Najosjetljiviju kategoriju čini 7.500 raseljenih koji žive u različitim oblicima kolektivnog smještaja. Većina njih je krajnje ugrožena ili se radi o ljudima koji su odlučili da se ne vraćaju, te im je stoga potrebna humanitarna pomoć i podrška kako bi se integrisali u mjestu raseljenja. Među ovim raseljenim osobama su bolesnici, starci, visoko traumatizovane osobe, slučajevi koji zahtijevaju neodložnu zaštitu, te domaćinstva na čijem čelu su žene.

U revidiranoj "Strategiji za implementaciju Aneksa VII", Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH prepoznaje i definiše raseljene osobe u kolektivnom smještaju kao "prioritet". Uzimajući to u obzir, te postojeće projekte UNHCR-a i Razvojne banke Vijeća Evrope (CEB) koji podržavaju povratak raseljenih osoba iz kolektivnih smještaja, cilj projekta je podržati trajna stambena rješenja za ugrožene raseljene osobe koje trenutno borave u različitim oblicima kolektivnog smještaja u BiH.

U revidiranoj Strategiji BiH za sprovođenje Aneksa 7 se navodi da pronalaženje rješenja za raseljene osobe koje borave u kolektivnom smještaju zahtjeva "sveobuhvatno individualno profilisanje svih osoba koje žive u kolektivnim centrima/alternativnom smještaju kako bi se skrojila trajna rješenja za ugrožene raseljene osobe".

Projekat će postići ovaj cilj tako što će dati osnovu za specifična stambena rješenja koja su prilagođena posebnim oblicima ugroženosti i koja podržavaju socijalne mreže

i odbrambene mehanizme koji su se razvili u zadnjih deset godina među raseljenim osobama u kolektivnim centrima. Specifična rješenja uključuju, ali nisu ograničena na: gradnju ili renoviranje stanova za socijalno stambeno zbrinjavanje, gerijatrijske centre, objekte stanovanja pod asistencijom i nadzorom i u nekim slučajevima, obnovu individualnih porodičnih kuća. Projekat će se primarno fokusirati na raseljene osobe, koje zbog svoje akutne ugroženosti ne mogu ili ne žele da se vrate, te im je iz tog razloga neophodno stambeno zbrinjavanje u mjestu raseljenja. Ovaj fokus je, između ostalog, izabran zbog činjenice da su mnogi prethodni i postojeći projekti bili usmjereni na obnovu stambenih jedinica u mjestima povratka. Izvjesno je da će jedan mali procenat raseljenih osoba koje borave u kolektivnom smještaju izraziti namjeru za povratkom, tako da će Projekat istovremeno podržati i ovu grupu ljudi. Projekat će imati bitnu ulogu u sticanju novih saznanja i raznim inovacijama u budućoj politici socijalnog stambenog zbrinjavanja u BiH, od koje će velike koristi imati ugrožene kategorije u BiH, uključujući i raseljene osobe. Pod kolektivnim smještajem se podrazumijevaju objekti uspostavljeni tokom i nakon konflikta u periodu od 1992. do 1995. godine, predviđeni za privremeni smještaj raseljenih osoba. Projekat će biti usmjeren ka različitim oblicima kolektivnog smještaja, uključujući alternativni smještaj, kolektivne centre i druge stambene jedinice nezavisno od njihove pravne ili administrativne klasifikacije. Procjene Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice govore o oko 7.500 ugroženih osoba koje borave u različitim oblicima kolektivnog smještaja u BiH u 163 opštine, te će se stoga realizacija ovog projekta odvijati na teritoriji cijele zemlje. Lokalni organi su, osim raseljenih lica, u ovim vidovima smještaja zbrinuli i oko 600 lica u stanju socijalne potrebe. Projekat će pružiti administrativnu i logističku osnovu koja će ovim osobama i porodicama omogućiti iznalaženje trajnih stambenih rješenja.

U pripremnoj fazi će se, između ostalog, uspostaviti tim za realizaciju Projekta u koji će biti uključeni predstavnici relevantnih ministarstava na državnom i entitetskom nivou kao i predstavnici Brčko Distrikta i UNHCR-a. Biće okončan i idejni projekat koji moraju odobriti svi učesnici, a koji će sadržavati sve tehničke detalje uključujući detaljan plan Projekta, te program monitoringa i evaluacije. Takođe će biti sastavljen početni izvještaj koji će biti predat kao prvi izvještaj CEB-u.

U drugoj fazi radiće se na prikupljanju podataka,

istraživanju i konsultacijama. U tu svrhu će se, u konsultaciji sa timom za realizaciju Projekta, verifikovati postojeći podaci o raseljenim osobama u kolektivnom smještaju. Prikupiće se i analizirati novi podaci putem tima obučenog za prikupljanje podataka. Novoprikupljeni i postojeći podaci biće konsolidovani, običi će se odabrane lokacije, uključujući institucije socijalne zaštite i ministarstva, te obaviti konsultacije sa relevantnim predstavnicima vlasti i drugim učesnicima.

U trećoj fazi Projekat će se finalizirati radi podnošenja CEB-u i, po potrebi, ažurirati shodno komentarima CEB-a. Studija izvodljivosti će se koristiti kao osnova za odobravanje kredita od strane CEB u iznosu od 80% od ukupne vrijednosti projekta. U ovom trenutku, procjenjujemo da projekat može koštati oko 80 miliona Eura. Dodatna vrijednost Projekta je u tome što će stvoriti trajna i održiva rješenja za kategoriju krajnje ugroženih lica, koja su bila marginalizovana od završetka konflikta.

KONKRETIZACIJA

U prostorijama Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske održan je 10.05.2011. godine zajednički sastanak predstavnika UNHCR-a, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske i Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske. Na sastanku su razmatrani tehnički aspekti pripreme projekata na kojima je trenutno angažovano Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske. To su projekti „Podrška ugroženim raseljenim osobama u kolektivnim centrima u iznalaženju trajnih stambenih rješenja, i „Trajna rješenja za izbjeglice i interno raseljena lica – saradnja država Regiona,“. Na osnovu prezentacije projekata od strane predstavnika UNHCR-a ukazano je na sličnosti i razlike između navedenih projekata, kako u načinu finansiranja, tako i u kategorijama potencijalnih korisnika trajnih stambenih rješenja. Takođe, dogovorena je i dinamika aktivnosti u narednom periodu koje će provesti Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske u saradnji sa UNHCR-om i Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH.

Ukoliko Projekat ne bude realizovan, ljudi u kolektivnim oblicima smještaja bi i dalje ostali raseljeni.

Koristeći prednosti UNHCR-ovog globalnog iskustva u iznalaženju i pružanju trajnih rješenja za interno raseljene osobe, omogućiće im se da dobiju trajna rješenja prema njihovom vlastitom izboru, što je u skladu sa međunarodnim standardima, kao npr. "Vodećim principima internog raseljenja". Pored toga, projekat će putem jačanja kapaciteta domaćih organa za rad sa ovom ugroženom kategorijom, osposobiti organe vlasti da dugoročno zadovolje posebne stambene potrebe ugroženih kategorija stanovništva.

OD ŽELJE DO ODLUKE

"Neartikulirane i nepovezane želje ostaju samo želje", izjavio banjalučki biskup Franjo Komarica, artikulirajući izjave potencijalnih kotorvaroških povratnika

Prilikom susreta sa ministrom Čordašem, biskup banjalučki, dr Franjo Komarica, je na temelju svakodnevnih kontakata i razgovora sa ljudima govorio o povratničkim problemima.

"Često slušam vapaj ljudi koji bi željeli da se vrate u svoje domove. Kod ministra Čordaša sam zajedno sa predstavnicima Kotor Varoša, povratnicima i onima koji se namjeravaju vratiti. Oni nisu zvanični opštinski predstavnici, ali govore u ime povratnika Kotor Varoša.

Vlast bi trebalo da čuje od ljudi "gdje cipela žulja". Prije svega, treba razbiti famu da ljudi ne žele povratak. Razgovor sa entitetskim ministrom, koji je zadužen za pitanja povratka, može biti dragocjen. Dogovor je bitan, jer neartikulisane i nepovezane želje ostaju samo želje.

Treba učiniti da ljudi-povratnici budu sretni ljudi. Jer, sretan čovjek čini sretnijim i ambijent u kome živi. Jedna vrsta razgovora je ona koja se vodi

između povratnika i povratnika koji su zvanični predstavnici opštinskih vlasti, a druga vrsta razgovora koji oni zajedno vode sa predstavnicima entitetskog ministarstva. To je uvijek dobra prilika da se pitanja postave direktno i da se zatraže neposredni odgovori. Treba reći ono što leži na srcu.

Snagom svoje funkcije resorni ministar može pomoći preko Ministarstva RS, Fonda za povratak BiH, UNHCR-a ili na neki drugi način. I sami ljudi mogu učiniti mnogo, očistiti svoja dvorišta, pokazati aktivan odnos, a onda očekivati pomoć Vlade Republike Srpske, Vlade Republike Hrvatske ili predstavnika međunarodne zajednice.

Ne mogu se obnoviti sve kuće istovremeno, ali jedna po jedna može. Bitno je složno djelovanje i koordinacija. Nije tačno da ljudi ne žele da se vrate."

POVRATNIČKO "VRZINO KOLO"

Tamo gdje nije obnovljena infrastruktura, nema interesovanja za obnovu kuća, a tamo gdje nisu obnovljene kuće, niko nije voljan da ulaže u obnovu infrastrukture

Ivici Marčinkoviću, sekretar Udruge kotorvaroških Hrvata iz Zagreba: Ljudi se često obraćaju pitanjem ima li smisla podnijeti zahtjev za obnovu imovine, s obzirom na mali broj obnovljenih kuća. Svoje izbjeglištvo u Austriji zamijenio je izbjeglištvom u Zagrebu, gde trenutno živi i radi, a želio bi da se vrati u rodno mjesto. Nakon rata u četrnaest kotorvaroških sela, gdje su mahom bili nastanjeni Hrvati, još uvijek je veći dio imovine neobnovljen. O napuštenoj imovini malo ko brine, a najveći problem je sječa šuma. "Treba da idemo naprijed. Ljude treba pokrenuti. Znam da je povratak kompleksan problem, ali me ništa neće pokolebati da se vratim. Moramo se bolje

dogovarati na opštinskom nivou i potencirati obnovu infrastrukture, elektro-mreže i puteva." Mjesni župnik, fra Ante Šimunović, obnovu u povratničkim mjestima okarakterisao je kao "vrzino kolo". Tamo gdje nije obnovljena infrastruktura, nema interesovanja za obnovu kuća, a tamo gdje nisu obnovljene kuće, niko nije voljan da ulaže u obnovu infrastrukture. Što se tiče lične sigurnosti, povratnici, pa ni on kao sveštenik, nema problem. Upitna je zaštita imovine u kojoj niko nije nastanjen. I kuće koje su neoštećene, ne mogu opstati ako niko u njima ne živi i ne brine. Jakov Kljajić iz sela Podbrđe nastanjen je u Zagrebu, gdje je i prije rata radio 20 godina. Budući da

mu imovina nije značajno uništena, sam je finansirao saniranje. Čest je gost na području opštine Kotor Varoš, gdje razgovara sa povratnicima, kao i sa onima koji još uvijek borave u Hrvatskoj. Svjedoči o njihovoj želji da se vrate, ukoliko bi se stvorili odgovarajući uslovi. Tomislav Marković je sve ratno vrijeme proveo u Kotor Varošu. Njegovom mjestu prijeko je potrebna struja. Za izgradnju elektro-mreže u dužini od četiri kilometra očekuje pomoć nadležne Elektrodistribucije. Po riječima Ilije Petrovića i za selo Plivska struja je prioritet. Darko Kovačević, koji takođe nigdje nije išao iz Novog Sela, smatra da je za njegovo mjesto najvažnija izgradnja puta. Marjan Muslinić iz Orahove negodovao je zbog spore obnove stambenih jedinica, budući da je u njegovom selu stigla pomoć za obnovu samo jedne kuće. Delegacija kotorvaroških izbjeglica, koji borave u Zagrebu, želi da djeluje zajedno sa predstavnicima opštinskih i entitetskih vlasti. U tom smislu očekuju od resornog ministra smjernice za efikasniji pristup. Dragan Juričević, delegat u Vijeću naroda Skupštine Republike Srpske ukazao je na napore hrvatskih predstavnika u opštinskim strukturama. Ličnim primjerom pokazao je kako bi trebalo pristupiti povratku. Iz inostranstva se 2000. godine vratio u Kotor Varoš i započeo privatni posao. Njegovih dvoje djece pohađa lokalnu školu u kojoj ne predstavlja smetnju učenje na zvaničnom jeziku, koji je, zapravo, nekadašnji srpskohrvatski ili hrvatskosrpski. Jasno je da infrastruktura predstavlja osnovno polazište, ali su pomaci činjeni i činiće se i dalje. Selo Sokoline je dobilo struju zahvaljujući

ulaganju Fonda za povratak BiH u iznosu od 100.000 KM. Uradiće se i asfaltni put. Za elektrifikaciju na relaciji Plitska-Bilice potrebno je 300.000 KM i to je jedan od prioriteta. Ulaganja Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske u ovoj godini u iznosu od 80.000 KM su jedan od polaznih izvora.

Ilija Marić, potpredjednik Skupštine opštine Kotor Varoš, istakao je da je u rješavanju povratničkih problema angažovan dvanaest godina i dobro ih poznaje, pošto razgovara sa svima koji su se vratili ili žele da se vrate. Njegovo iskustvo govori da treba početi od toga kako pomoći samom sebi. Ljudi iz svakog sela najbolje znaju šta su najizraženiji problemi, ali poznaju i osobe koje su

IGRA BROJEVA

Kotorvaroški povratnici ističu da je prije rata u ovoj opštini bilo 1.800 kuća u kojima su bile nastanjene hrvatske porodice, te da je u ratu porušeno ili oštećeno 1.200. Neki od ovih objekata su u godinama rata dodatno propadali zbog neodržavanja ili uzurpiranja. Tek 67 hrvatskih porodica podnijelo je zahtjev za povratak. Infrastruktura, a prije svega elektrifikacija, za većinu je primarni uslov za povratak.

najpreduzimljivije i spremne da se angažuju. Za sva kotorvaroška mjesta u kojima se očekuje povratak Hrvata, sačinjene su procjene potrebe i troškovi. Samo za asfaltiranje puteva neophodno je oko 900.000 KM. Ne može se uraditi sve odjednom, ali treba koristiti postojeće izvore.

OTVARATI PERSPEKTIVE POVRATKA

Ministar Čordaš je u svom obraćanju istakao sljedeće: "Odlično sam upućen u situaciju na prostoru opštine Kotor Varoš, budući da je pratim još od 1999. godine, kada sam radio u nadležnom resornom ministarstvu Federacije BiH. Mogla bi mi se pripisati i određena doza subjektivnosti. Prije dva dana sam bio u ovoj opštini povodom predaje ključeva porodicama iz kolektivnog smještaja, koje su se uselile u novoizgrađenu zgradu. Tom prilikom sam razgovarao sa načelnikom opštine o prilikama u ovoj opštini, o našim planovima pa i o tome ima li povratnika na ovom području. U ovoj opštini Hrvati imaju svoje zvanične predstavnike, dva odbornika u skupštini opštine, koji su došli nakon izbora. Jedan od njih je i član Vijeća naroda u Skupštini Republike Srpske. U proteklom periodu smo preko Fonda za povratak izborili 100.000 KM za elektrifikaciju u Sokolini. Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica je u periodu od 2006. do 2010. godine ukupno uložilo za povratak Hrvata u opštinu Kotor Varoš 137.000 KM, od čega 17.000 KM za obnovu stambenih jedinica, 100.000 KM za obnovu infrastrukture i 20.000 KM za održivi povratak. Na sastanku predsjednika Republike Hrvatske i Republike Srpske nedavno je razgovarano o nastavku pružanja

pomoći, budući da je Hrvatska jedan od značajnih donatora.

U Kotor Varoši ima pozitivnih pomaka. U jednom od privatnih firmi, čiji je vlasnik Hrvat, radi 40-tak ljudi, ali nema mnogo uposlenih Hrvata jer ne mogu raditi ako stanuju u Zagrebu ili u nekim drugim mjestima, van Kotor Varoša. Sigurno da ima Hrvata u dijaspori koji bi mogli investirati i podstaći zapošljavanje. U Kotor Varošu vidim svjetlo na kraju tunela. Ako stvaramo perspektivu u nekom kraju, onda se ljudi nečega moraju odreći. Sa ličnom kartom i prebivalištem u drugoj državi teško se mogu izboriti uslovi za bolji život u predratnom prebivalištu. U tom kontekstu bitno je imati u vidu da lokalni izbori daju mogućnost za participiranje u zvaničnim organima vlasti, kako bi se legalnim putem otvorila mogućnost ispoljavanja interesa i potreba. Vjerujem u realne šanse, a one su u izdvajanjima resornog entitetskog ministarstva, Fonda za povratak BiH, Vlade Republike Hrvatske i UNHCR-a. Ovo su intuicije i organizacije, čija pomoć stoji na raspolaganju. Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske će u ovoj godini uložiti 80.000 KM za povratak Hrvata u Kotor Varoš."

U ZAGREBU 26.04.2011. GODINE ODRŽAN REGIONALNI SKUP POSVEĆEN REALIZACIJI PROJEKTA
"TRAJNA RJEŠENJA IZBJEGLIČKO–RASELJENIČKIH PROBLEMA"

SARADNJA DRŽAVA U REGIONU

Na regionalnom skupu razgovarano je o pripremama za realizaciju projekta „Trajna rješenja izbjegličko–rase-
ljeničkih problema – saradnja država
u regionu.” Sastanak je bio posvećen
načinu pripreme i finansiranja javne
kampanje, kao i drugim pitanjima u

skoj, Terence Pike. Ministar za izb-
jeglice i raseljena lica RS, Davor Čordaš,
prisustvovao je sastanku zajedno sa
savjetnikom mr Nadom Lipovac.

U skladu sa Zaključkom iz Brisela od
21.03.2011.godine, koji se odnosi na
informisanje javnosti i razmjenu
informacija o postojećim
nacionalnim programima
za izbjeglice i raseljena
lica, usvojen je prijedlog
o osnivanju tehničke
grupe za javno
informisanje o regional-
nom projektu. Nju bi
sačinjavali koordinatori
kampanje iz četiri zemlje
učesnice projekta.

Predstavnici BiH, Srbije,
Hrvatske i Crne Gore, u
toj radnoj grupi, radili bi
na upoznavanju korisnika s ciljevima i
mogućnostima projekta, kako bi se
svaka osoba u izbjeglištvu ili raseljen-
ju mogla opredijeliti za trajno rješenje
stambenog pitanja u sadašnjem ili
prijeratnom mjestu boravka. Svaka od
četiri zemlje će predložiti svoga koor-

dinatora kampanje, s tim što su
predstavnici Ministarstva za ljudska
prava i izbjeglice iz BiH predložili da
iz BiH budu imenovana tri pred-
stavnik, zbog specifičnosti njenog
unutrašnjeg ustrojstva. Naglašeno je
da je svrha osnivanja ove grupe osig-
uranje postupka razmjene informacija
o postojećim nacionalnim programi-
ma za izbjeglice i raseljena lica, te
provođenje odgovarajućih kampanja u
zemljama regije, a sve u cilju
pripreme donatorske konferencije.

U okviru dnevnog reda bilo je govo-
ra i o načinu rješavanja pitanja bivših
nosilaca stanarskih prava u Republici
Hrvatskoj. Konkretno informacije o
broju i potrebama anketiranih poro-
dica znaće se nakon obrade podata-
ka. To će biti polazni osnov u raspo-
djeli sredstava prikupljenih na dona-
torskoj konferenciji. Podaci ukazuju
na to da se najveći broj izbjeglih iz
Hrvatske, osim u Srbiji, nalazi na
prostoru RS. Stoga će i najveći dio
aktivnosti koji se odnosi na Bosnu i
Hercegovinu, biti realizovan uglavnom
preko Republike Srpske.

**Ministar za izbjeglice, Davor Čordaš i Branko Mučnjak, državni
sekretar u hrvatskom Ministarstvu regionalnog razvoja**

vezi sa informisanjem korisnika
Projekta. Sastanak je održan u
Ministarstvu regionalnog razvoja,
šumarstva i vodnog gospodarstva
Republike Hrvatske, a prisustvovali su
predstavnici zemalja učesnica projek-
ta i predstavnik UNHCR-a u Hrvat-

ZAVRŠENO ANKETIRANJE BIVŠIH NOSILACA STANARSKOG PRAVA IZ REPUBLIKE HRVATSKE, KOJI TRENUTNO ŽIVE U BOSNI U HERCEGOVINI

Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica je u periodu od 15. marta do 15. aprila ove godine sprovelo anketiranje bivših nosilaca stanarskog prava iz Republike Hrvatske, koji trenutno žive u Bosni u Hercegovini.

U okviru Regionalnog projekta trajnog stambenog zbrinjavanja izbjeglica, u kojem učestvuju Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Srbija i Crna Gora, planirano je održavanje donatorske konferencije u Beogradu, na kojoj bi bila prikupljena sredstva za realizaciju ovog projekta.

Rezultati ankete biće korišteni u planiranju raspodjele prikupljenih sredstava.

Anketiranjem su prikupljeni relevantni podaci o broju i stvarnim potrebama bivših nosilaca stanarskog prava. Ovo je bila posljednja prilika za evidentiranje te kategorije stanovništva. U Bosni i Hercegovini je anketirano 905 lica. Oni će biti obuhvaćeni Projektom za trajno stambeno zbrinjavanje u državi za koju se odluče po vlastitom opredjeljenju. Učešće u ovoj anketi nikome ne uskraćuje mogućnost pristupa Programu stambenog zbrinjavanja u Republici Hrvatskoj, niti bilo kom drugom programu stambenog zbrinjavanja u ostalim zemljama.

Izbjeglice iz Republike Hrvatske bivši nosioci stanarskog prava koji su evidentirani u opštinama BiH

Opština	Prijavljeno	Opština	Prijavljeno
Banja Luka	268	Foča	2
Gradiška	117	Ist. Sarajevo	2
Novi Grad	101	Kneževo	2
Prijedor	87	Krupa na Uni	2
Trebinje	43	Ljubinje	2
Koz. Dubica	38	Pelagićevo	2
Doboј	28	Višegrad	2
Laktaši	27	Donji Žabar	1
Kostajnica	23	Lopare	1
Bijeljina	18	Nevesinje	1
Derventa	16	Pale	1
Prnjavor	14	Rogatica	1
Brod	10	Sokolac	1
Modriča	9	Memberg	1
K. Varoš	8	Smed. Palanka	1
Čelinac	7	Bos. Grahovo	2
Gacko	5	V. Kladuša	2
Srbac	5	Drvar	4
Šamac	5	Bihać	2
Teslić	5	Brčko	2
M. Grad	4	Dubrovnik	1
Petrovo	4	Dvor	1
Šekovići	4	Kistanje	1
Zvornik	4	Pleternica	1
Milići	3	Rijeka	1
Ribnik	3	Sisak	1
Šipovo	3	Vojnić	1
Berkovići	2	Zagreb	1
Bileća	2	Ukupno	905

SARADNJA MINISTARSTVA ZA IZBJEGLICE I RASELJ

U DOBROM DRUŠTVU

- Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica nastoji da racionalno usmjerava raspoloživa sredstva. Uslov za učešće u zajedničkim projektima jeste procjena svrsishodnosti ciljeva sa stanovišta krajnjih korisnika. Procjenjujući da projekti CRS-a doprinose punoj socijalnoj integraciji raseljenih i povratnika, Ministarstvo se pridružilo drugim sufinansijerima, poput Ambasade Kraljevine Holandije u BiH, UNHCR-a i Ureda za populaciju i migracije Vlade SAD-a.
- Od 2006. godine do sada Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske je sudjelovalo u provođenju različitih CRS-ovih projekata na području BiH sa 1.648.166 KM.
- O značaju i kvalitetu projekata socijalnog stanovanja, najbolje govore predstavnici CRS-a, g. Jacob Hershman, predstavnik CRS-a za BiH i gđa Sanela Imamović, menadžer programa CRS-a BiH.

HOMO: Gospodine Heršman, koliko dugo CRS djeluje u BiH i koji su mu glavni ciljevi?

Catholic Relief Services (CRS) je međunarodna humanitarna i razvojna agencija koju je osnovala Biskupska konferencija SAD-a 1943. godine s ciljem pomoći onima kojima je pomoć neophodna. Danas CRS ima programe u preko 100 zemalja širom svijeta. U BiH je CRS počeo djelovati 1993. godine, pružajući u prvom redu urgentnu pomoć stanovništvu, da bi od 1995. godine, ta pomoć bila usmjerena na povratak ljudi u njihove domove, obnovu kuća i infrastrukture (struje, vode, mostova, škola, ambulanti), potom na revitalizaciju školstva, unaprjeđenje uslova u zajednicama povratka i uopšte, na sva prioriteta pitanja na terenu. Od 2003. godine CRS je intenzivno pomagao povratak izbjeglica i raseljenih lica iz kolektivnih centara kroz rekonstrukciju stambenih jedinica, infrastrukture, podršku održivom povratku kroz poljoprivredu, zapošljavanje i pružanje psihosocijalne pomoći, da bi, nekoliko godina unazad, prilagodio ove programe potrebama lica koja su još uvijek, duže od decenije, živjela u kolektivnim smještajima i alternativnom smještaju. Tako su nastali tekući programi socijalnog stanovanja "Social Housing" koje su i vlasti u BiH prepoznale kao odgovara-

juće za konačno zatvaranje kolektivnih centara i rješavanja problema osoba koje se još uvijek nisu vratile svojim domovima. Pored ove grupe korisnika, CRS također radi sa udruženjima logoraša i žrtava rata kroz program izgradnje mira, te na projektu borbe protiv trgovine ljudima.

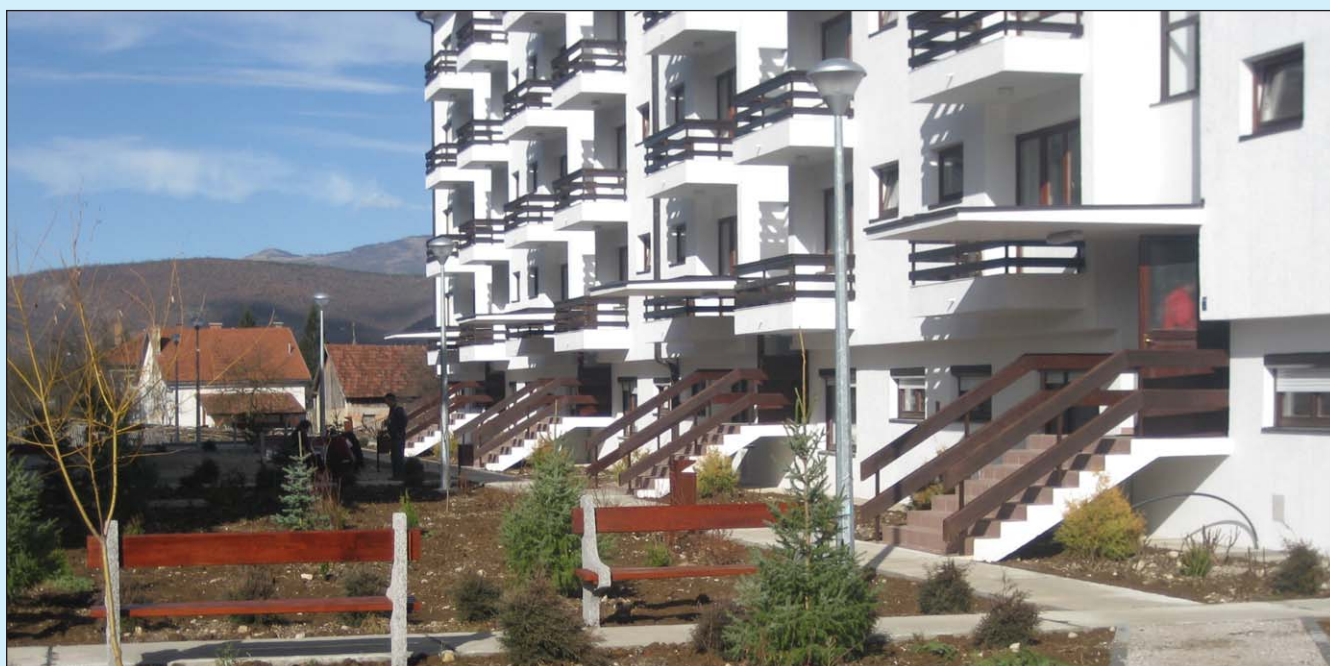
HOMO: Gospođo Imamović, Vi ste na čelu Odjela koji, između ostalih, provodi i spomenuti program socijalnog stanovanja. Možete li nam predstaviti ovaj program?

Dugogodišnje iskustvo u oblasti povratka i rekonstrukcije i dobro poznavanje situacije na terenu o hiljadama još uvijek raseljenih ljudi koji su prisiljeni živjeti u kolektivnim centrima i alternativnim smještajima rezultiralo je pilot programom "Socijalno stanovanje u BiH". Većina raseljenih osoba koje žive u kolektivnim centrima i alternativnim smještajima zbog nepostojanja infrastrukture ili zbog toga što su to starije osobe, samci, novoformirane mlade porodice, lica bez imovine ili neriješenih imovinsko pravnih odnosa i sl, često nisu u fokusu različitih donatorskih programa. Za razliku od toga, CRS je svojim pilot programom pokrenutim 2008. godine u središte stavio upravo ove kategorije raseljenih osoba. Ovaj program, koji finansiraju Ambasada Kraljevine Holandije u BiH, Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica RS-a i Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica, omogućio je da preko 136 porodica napusti kolektivne centre i alternativne smještaje tako što je izgradio i/ili stavio u funkciju socijalnog stanovanja objekte/naselja u nekoliko zajednica u BiH, uz veoma prihvatljivu i pristupačnu rentu. Program je sa stručne i tehničke strane podržan i od Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH. Kako do tada nije bilo u cijelosti provedenih programa u BiH u ovoj oblasti, CRS je iskoristio svoj program da testira modele socijalnog

ENNA LICA SA CRS-om (CATHOLIC RELIEF SERVICES)

stanovanja koji mogu poslužiti kao primjer u budućnosti institucijama vlasti BiH, te drugim organizacijama koje će raditi u ovoj oblasti. Tako su provedeni sljedeći modeli socijalnog stanovanja: urbani, ruralni i model za starije osobe povratničke populacije. U okviru urbanog modela su urađeni različiti primjeri u vezi s vlasništvom i upravljanjem izgrađenim i stavljenim u funkciju stambenim zgradama, naseljima, pojedinačnim stanovima i poslovnim prostorima u svrhu socijalnog stanovanja: model kada je opština vlasnik, model zajedničkog vlasništva vlade kantona i opštine (u slučaju Drvara) i model kada je vlasnik javna ustanova, a opština preuzima obavezu nadzora nad radom i upravljanjem (u slučaju Fojnice).

Također je bitno napomenuti da pored izgradnje stambeno-poslovnih objekata ili naselja stavljenih u funkciju socijalnog stanovanja, u opštinama gdje je to bilo moguće, pristupili smo ekonomski opravdanim rješenjima i obnovili stanove u različitim zgradama u naselju i stavili ih u funkciju socijalnog stanovanja (u slučaju Goražda). Pored toga što rješava stambeno pitanje korisničkim porodicama, program im također daje podršku za stvaranje prihoda, te pomoć u reintegraciji i povezivanju s lokalnom zajednicom. Zainteresovani aktivisti u lokalnim zajednicama educiraju se o osnovama javnog zagovaranja i metodologiji provođenja javnih kampanja, te se ohrabruju da uzmu učešće i daju svoj doprinos u kreiranju strategije socijalnog stanovanja. U okviru ove programske komponente već je izrađen dokument nazvan "Početne preporuke za razvoj neprofitno-socijalnog stanovanja u BiH" koji je dobra podloga za izradu završnih preporuka, koje će se koristiti u izradi strategije o socijalnom stanovanju u BiH. Nažalost, BiH još uvijek nema

razvijen zakon niti strategiju o ovoj važnoj oblasti.

HOMO: Koja je vrijednost Programa?

Ukupna vrijednost trogodišnjeg programa socijalnog stanovanja je 6.956.081,51 KM. Od toga je Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica RS-a dodijelilo 629.000,00 KM.

HOMO: Kako ukratko javnosti predstaviti socijalno stanovanje?

Socijalno stanovanje nudi dugoročna i dostupna stambena rješenja za porodice i pojedince koji trenutno zbog socijalno-ekonomskog stanja ne mogu samostalno riješiti

stambeno pitanje. Neprofitno-socijalno stanovanje je stanovanje **u dobrim uslovima sa veoma priuštivom rentom/zakupom stanova.**

Socijalno stanovanje nije samo "krov nad glavom"; ono podrazumijeva reintegraciju u zajednicu, pristup administrativnim, zdravstvenim i socijalnim uslugama i mogućnost za zapošljavanje – život dostojan čovjeka.

HOMO: Koji su to osnovni principi neprofitnog-socijalnog stanovanja u zemljama EU i ovog programa?

Osnovni princip ili polazna tačka je jasno definisano **vlasništvo – upravljanje – ciljne kategorije stanara.**

Ovo znači da se prije izgradnje novog ili rekonstrukcije postojećeg objekta ili stanova jasno definiše vlasništvo nad objektima, jer je budući vlasnik taj koji raspolaže nad objektima i koji je zadužen za njihovo upravljanje i

organizaciju održavanja u budućnosti, u skladu sa postojećim zakonima o održavanju. U slučaju objekata u Foči, Jablanici i Srebrenici, vlasnici objekata su opštine, u Drvaru Opština Drvar i Vlada Kantona 10, u Fojnici Zavod Bakovići, a u Goraždu resorno ministarstvo. Programom se jasno definišu kategorije korisnika kojima se dodjeljuje stanovi, s tim da vlasnik u budućnosti, u skladu s potrebama, može modifikovati ove ciljne grupe, tako da u budućnosti stanovi mogu biti dodijeljavani npr. mladim bračnim parovima koji nemaju imovinu, stručnim licima potrebnim za razvoj zajednica ili služiti za zbrinjavanje starijih osoba i slično.

Da bismo proveli ciljeve programa i zaštitili principe programa, razvili smo cijeli set mehanizama, kao što su: ugovori i pravilnici (o dodjeli stanova, o raspolaganju nad stanovima, o upravljanju i održavanju stanova, o zakupu i korištenju), definisana je saradnja sa institucijama koje

CRS-ov program "Socijalno stanovanje u BiH" prati nastojanja naše države da se približi standardima Evropske unije; naime, program će dugoročno pomoći razvoju Strategije socijalnog stanovanja na nivou BiH i pomoći svim građanima BiH kojima u određenom periodu njihovog života treba odgovarajuće prelazno ili čak trajno rješenje stambenog pitanja, da sebi osiguraju tu važnu životnu komponentu na kvalitetan način.

preuzimaju upravljanje i održavanje, definisan iznos neprofitabilne i stanarima dostupne najamnine, te usvojeni cenzusi primanja (najniži i najviši iznos ličnog dohotka za potencijalne korisnike socijalnih stanova). Da bi vlasnici objekta mogli efikasno pratiti, upravljati objektima i stanovima socijalnog stanovanja, te izvještavati nadležne institucije uključene u ovaj program, CRS je u saradnji sa stručnim saradnicima i ekspertima, izradio softver koji je instalisan u svakoj od opština i kantona u kojima su

implementirani i implementiraju se ovi modeli stanovanja. Na terenu se Program provodi u uskoj sprezi s predstavnicima državnih, entitetskih i kantonalnih ministarstava koja podržavaju ovaj program. Na primjer, visoki dužnosnici Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica RS-a učestvovali su u izradi preporuka o socijalnom stanovanju, u radionicama u okviru kampanje koja prati Program, a u radu radne grupe za program i komisijama za izbor korisnika programa, aktivno učestvuju predstavnici OMI-ja.

HOMO: Koje su prednosti socijalnog stanovanja i koji je značaj postojanja ovakvih objekata u zajednici?

Socijalno stanovanje nije samo "krov nad glavom"; ono podrazumijeva reintegraciju u zajednicu, pristup administrativnim, zdravstvenim i socijalnim uslugama i mogućnost za zapošljavanje – život dostojan čovjeka. Bosna i Hercegovina je potpisnica međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima i time je dužna da se brine o politici stambenog zbrinjavanja svojih građana. Na žalost, kod nas još uvijek nema razvijene strategije niti zakonodavstva u oblasti socijalnog stambenog zbrinjavanja, iako su potrebe ogromne.

Socijalno neprofitno stanovanje ne treba shvatiti u kontekstu rješavanja stambenih problema samo građana u teškoj socijalnoj situaciji, ovaj koncept stanovanja znači da je određenoj skupini ljudi, u jednom momentu potrebna pomoć države u rješavanju stambenih problema, dok se socijalno i

ekonomski ne ojačaju da samostalno trajno riješe svoje stambeno pitanje. Socijalno treba shvatiti u kontekstu društveno, što znači da država, odnosno društvo brine o građanima koji nemaju nikakvih primanja ili njihova primanja nisu dovoljna da mogu sami sebi obezbijediti adekvatno stanovanje. Kategorije ljudi koji mogu biti korisnici socijalnih stanova su veoma raznolike, tako da to mogu biti i socijalno ugrožene kategorije stanovništva, porodice s niskim primanjima, mladi bračni parovi, raseljena lica i povratnici koji još uvijek nemaju riješeno stambeno pitanje i drugi.

CRS se kroz svoje programe socijalnog neprofitnog stanovanja fokusirao na kategorije raseljenih lica, povratnika i stručnih kadrova potrebnih za razvoj lokalne zajednice. Domaćinstvima u stanju **stambene potrebe** kroz ove modele biće dostupni ekonomski, socijalno i individualno prihvatljivi stanovi čije su rente "zaštićene" i osjetno niže u odnosu na rente koje se plaćaju na tržištu. Zaštićene rente znače ustvari da stanari plaćaju neprofitabilne rente iz kojih se finansira samo održavanje, upravljanje, osiguranje zgrade, te rizik od neredovne uplate renti, bez ikakve zarade vlasnika objekta. **Stanarima ovih objekata obezbjeđuju se stanovi visokog standarda gradnje, jednaki standardima gradnje tržišnih stanova, po veoma povoljnim neprofitabilnim rentama.**

Programom "Socijalno stanovanje u BiH", donatora

Ambasade Kraljevine Holandije u BiH, Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica RS-a i Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, te kroz UNHCR-ov program podrške povratku iz kolektivnih centara, i kroz program Vlade SAD-a Ured za populaciju i migracije (BPRM) "Zatvaranje kolektivnih centara kroz socijalno stanovanje" obezbijedili smo stambena rješenja za više od 180 domaćinstava, kroz izgradnju naselja i stambeno-poslovnih objekata i stavljanje u funkciju stambene zgrade: u Fojnici je izgrađeno naselje za 30 porodica (raseljenih starijih osoba kojima je dostupna medicinska pomoć i subvencija za najugroženije u mjestu povratka); izgrađene su dvije stambeno-poslovne zgrade u Potočarima (Srebrenica) sa 33 stana, za raseljene osobe-povratnike, koji su uglavnom mlađa populacija s djecom i kadrove potrebne za razvoj opštine; stavljena u funkciju stambena zgrada sa 40 stanova u Drvaru, izgrađena stambena zgrada sa osam stanova u Jablanici, obnovljeno i stavljeno u funkciju soc.neprofitnog stanovanja 20 stanova u Goraždu, u Foči se grade tri zgrade za 22 porodice i u urbanom i u ruralnom dijelu, a u Zenici se prenamijenio, obnovio i stavio u funkciju objekat koji će zbrinuti 25 osoba u potrebi za palijativnom njegom.

HOMO: Pored stambenog rješenja, stanari u zgradama i naseljima socijalnog stanovanja kroz program dobivaju i socijalnu i ekonomsku reintegraciju u zajednicama povratka.

Da. Na primjer, u Fojnici je ostvarena saradnja sa zemljoradničkom zadrugom PUP u Fojnici koja podržava povratnike u hrani, sjemenima, a neke angažuje i na sezonskim poljoprivrednim poslovima. U Potočarima su u okviru

zgrada izgrađeni i poslovni prostori, koji su aktivni i zapošljavaju povratnike. Također u toj zajednici smo podržali mlađe stanare da se zaposle, djeci smo osigurali stipendije, a u nekim slučajevima smo podržali i razvoj malih poljoprivrednih djelatnosti. Mi razgovaramo sa svakim korisnikom pojedinačno kako bismo prepoznali priliku za njegovu ekonomsku održivost. Neke korisnike uspijemo zaposliti u preduzećima kojima osiguramo jednogodišnju subvenciju troškova osiguranja za tog

zaposlenika, nekima smo pomogli da se educiraju i razvijaju planove za male djelatnosti, koje poslije podržimo finansijski; u nekim slučajevima porodicama koje imaju neka primanja, a ne znaju čime bi se dodatno mogli baviti, podržimo tako što njihovoj djeci obezbijedimo stipendije za školovanje. CRS i njegove **partnerske domaće nevladine organizacije** razgovaraju pojedinačno sa svakim korisnikom kako bi prepoznali mogućnost za njegovu ekonomsku održivost, tako da je prateća komponenta programa veoma fleksibilna i kreće se od dodjele poljoprivredne pomoći, donacije opreme za zanatsku djelatnost, zapošljavanja i slično. Veoma važno je i to da naše partnerske nevladine organizacije ostaju u konatku sa stanaarima, prateći njihove potrebe i razvoj, i uključujući ih i u svoje projekte pomoći kad god je to moguće.

HOMO: Gospodine Heršman, CRS provodi još nekoliko programa ili projekata u ovoj oblasti. O čemu se radi?

Pored nabrojanog, CRS provodi i projekat "Zatvaranje kolektivnih centara kroz socijalno stanovanje" sredstvima Vlade SAD-a, Odjela za populaciju, izbjeglice i migracije (BPRM). I u ovom projektu učestvuju entitetska ministarstva finansijskim doprinosom i angažmanom na terenu. Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica RS-a za ovaj projekat je izdvojilo 120.000 KM. Projekat obuhvata izgradnju zgrade u gradu Foči sa 14 stanova za raseljena lica sa prijeratnim prebivalištem u Foči i kadrove potrebne za razvoj opštine, te podršku za ekonomsku održivost. Časopis Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica RS "HOMO" je u više navrata izvještavao i o aktivnostima CRS-ovog programa "Trajna rješenja za korisnike kolektivnih centara", koji ovo Ministarstvo i finansijski podržava. Da podsjetimo, ovim programom se kroz tri godine omogućio povratak za 111 porodica i podrška za održivost za 132 porodice u BiH. Pored ovog programa, ministarstvo finansijski podržava i projekat "Podrška manjinskom povratku u opštinu Višegrad", koji CRS provodi u ovoj godini sredstvima Ambasade SAD-a.

U drugoj polovini ove godine CRS će nastojati dobiti sredstva međunarodnih donatora za pomoć povratku i rješavanju lica iz kolektivnih centara i alternativnih smještaja u Prijedor i Mostar.

Ovo su prizori neposredno nakon izbijanja požara

Ovako lokacija izgleda nakon dva mjeseca

Na prijedlog Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica, Vlada Republike Srpske je dala saglasnost da se za obnovu kuće šestočlane porodice Gorana Stankovića iz Janje, koja je nedavno uništena u požaru, uloži 45.000 KM.

BIJELJINA

RIJEČ JE RIJEČ

TESLIĆ

Zgrada za lica - korisnike alternativnog smještaja - Teslić

Površina 1000,83m²
spratnost P0+P+2

Ugovor: ZPC 10/02/Teslić/005

Investitor:

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH
Fond za povratak BiH
Ministarstvo izbjeglih i raseljenih lica Republike Srpske
Opština Teslić

Izvođač:

GP "Gratod" d.o.o. Banja Luka

Početak radova: Mart, 2011. god. rok izgradnje: 210 dana

Polovinom marta 2011. godine u Tesliću je svečano obilježen početak radova na izgradnji stambene zgrade u naselju Rudnik.

Stambeni objekat se gradi u okviru realizacije projekta rekonstrukcije i povratka u BiH, a namijenjen je trajnom zbrinjavanju izbjeglih i raseljenih lica iz kolektivnog – alternativnog smještaja.

Radovi polovinom marta...

HOMO MAJ 2011

... i u aprilu 2011

Peta tematska sjednica Odbora za zaštitu prava izbjeglica, raseljenih lica i povratnika održana je u Bijeljini. Sjednici je prisustvovao i pomoćnik ministra za izbjeglice i raseljena lica, Drago Vuleta. Cilj sjednice je bio sa da se sistematski sagledaju problemi izbjeglica, raseljenih lica i povratnika, te zajednički izrade zaključci koji bi bili proslijeđeni nosiocima vlasti, kako na entitetskom, tako i na nivou BiH. Tačke dnevnog reda bile su tužbe za uništenu imovinu poslije potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, finansiranje vještačenja, pitanje Fonda o pravičnoj nadoknadi, ulaganja u Fond za povratak na nivou BiH, RS i FBiH, problemi povratnika na prostorima FBiH i RS, te alternativni smještaj. Petoj sjednici prisustvovala je i potpredsjednica Narodne skupštine RS Snježana Božić, sekretar Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH Drago Kovač, predsjednik Odbora Kostadin Vasić i mnogo-brojni predstavnici udruženja povratnika i raseljenih sa prostora BiH.

PETA TEMATSKA SJEDNICA ODBORA ZA ZAŠTITU PRAVA IZBJEGLICA, RASELJENIH LICA I POVRATNIKA

Uvaženi predsjedniče Odbora,
poštovani narodni poslanici,
predstavnici udruženja,
dame i gospodo

Ne treba posebno podsjećati da su prisilne migracije stanovništva jedna od najtežih posljedica rata. Više od dva miliona ljudi našlo se u pokretu. Neki su se nastanili u zemljama širom svijeta, a oko milion se raselilo unutar BiH. Preko 450.000 stambenih jedinica je djelimično ili potpuno uništeno. Kada je 2000. godine prvi put izvršen zvanični popis raseljenih i izbjeglica, pokazalo se da na području Republike Srpske boravi skoro 250.000 raseljenih i 25.000 izbjeglica.

Bez obzira na dimenzije ratnih posljedica, mnogi postavljaju pitanje kako to da su problemi raseljenih, izbjeglica i povratnika aktuelni i danas. Tim više, što je potpisivanjem Dejtonskog mirovnog sporazuma ustanovljen jasan okvir za rješavanje ovih problema – Aneks 7. Tim interesantnije, što su u proteklom periodu na rješavanju ovih problema bili angažovani brojni akteri, od UN i međunarodnih organizacija, preko domaćih institucije na svim nivoima, do lokalnih zajednica i udruženja građana.

*Pomoćnik ministra, Drago Vuleta,
izlaže o aktivnostima Ministarstva*

Prije nego što ukažem na učinke Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske, želim istaći da je u proteklih četiri godine Ministarstvo imalo veoma dobru saradnju sa Odborom za zaštitu prava izbjeglica, raseljenih lica i povratnika Narodne skupštine Republike Srpske. Izuzimajući 2010. godinu, Odbor je redovno organizovao tematske sjednice o problemima izbjeglica, raseljenih lica i povratnika, uz učešće predstavnika Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske, udruženja, kao i predstavnika nadležnih institucija Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine. Na tim sjednicama usvajani su konkretni zaključci koji su imali za cilj brže, kvalitetnije i efikasnije rješavanje problema raseljenih lica, izbjeglica i povratnika. Od 2001. godine Vlada Republike Srpske utvrđuje Program rješavanja problema raseljenih lica, povratnika i izbjeglica koji realizuje Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica. U proteklih deset godina za realizaciju programskih aktivnosti izdvojeno je nepunih 217 miliona KM. Putem Fonda za povratak BiH dodatno je za povratak u Republiku Srpsku uloženo preko 67 miliona KM, uz napomenu da je u tim sredstvima Vlada Republike Srpske participirala sa 28 miliona KM. Najveći dio ovih sredstva bio je namijenjen za podršku povratku, što je bio imperativ. U fokusu je bila obnova stambenih jedinica i

infrastrukture, a od 2006. godine i projekti održivog povratka. Međutim, zakonska obaveza je bila i obezbjeđenje alternativnog smještaja za porodice, čija imovina nije obnovljena. Izdvajanja za ovu namjenu činila su značajnu stavku, naročito za individualni zakup, zakup stanova drugih vlasnika i smještaj u gerijatrijskim ustanovama. Uz to, za zdravstveno osiguranje izbjeglih, raseljenih i povratnika u prethodnih osam godina uloženo je skoro četiri miliona KM. Finansijska ulaganja nedvojbeno ukazuju na vanredan napor Vlade Republike Srpske da doprinese provođenju Aneksa 7. Ostvareni efekti to potvrđuju.

U Republici Srpskoj je riješeno preko 145.000 zahtjeva za povrat imovine i stanarskih prava.

Predratnim vlasnicima vraćeno je preko 100.000 stambenih jedinica, koje su uslovne za stanovanje. Obnovljeno je preko 72.000 stambenih jedinica. Time su stvoreni stambeni preduslovi za povratak skoro 600.000 ljudi, premda UNHCR—ova statistika govori o 260.000 povratnika u Republici Srpskoj. U proteklih šest godina Ministarstvo je realizovalo 733 infrastrukturna projekta, poput rekonstrukcije putne mreže, vodovoda, kanalizacije, elektro—mreže, obnove domova kulture, čitaonica i domova zdravlja.

Obnovljeno je 108 vjerskih objekata.

Obezbijeđen je alternativni smještaj za ukupno 15.000 porodica, a izgradnjom stambenih jedinica kontinuirano se smanjivao broj porodica u privremenom smještaju. U proteklih pet godina broj porodica u alternativnom smještaju smanjen je sa 7.248 na sadašnjih 4.130.

Prema odluci Vlada Republike Srpske, tokom 2009. i 2010. godine broj porodica iz kolektivnog smještaja smanjen je sa 643 na 295.

Konačno, broj raseljenih lica u Republici Srpskoj je četiri puta manji u odnosu na 2000—tu godinu. Dakle, rezultat rada na ostvarenju prava raseljenih lica i povratnika je (re)integracija 75% raseljenih osoba.

Rješavanje preostalih slučajeva otežava izuzetno nepovoljan socio—ekonomski položaj ove populacije. Imovina 87% raseljenih porodica je u predratnim mjestima prebivališta porušena ili značajno uništena; 74% nosilaca domaćinstava je bez stalnog zaposlenja; održavanje raseljenih porodica najčešće počiva na socijalnim dotacijama.

U svakoj drugoj porodici živi osoba sa posebnim potrebama. Evidentirano je 1.383 starih osoba bez sredstava, 4.049 slučajeva tjelesne invalidnosti, 779 jednoroditeljskih porodica, 484 slučaja mentalnih poremećaja.

Takođe, više od polovine nosilaca povratničkih domaćinstava je u kategoriji nezaposlenih, penzionera ili povremeno zaposlenih.

Prihodi od poljoprivrede, penzija i socijalnih prestacija su najzastupljeniji izvori redovnih primanja. Nepovoljna kvalifikaciona i starosna struktura povratnika dodatno otežava mogućnost zaposlenja.

U Republici Srpskoj boravi 2.858 izbjeglih porodica ili 9.007 lica. Kad su u pitanju izbjeglice iz Republike Hrvatske, pokretane su inicijative prema Vijeću ministara i prema ministru za ljudska prava Bosne i Hercegovine, kako bi se nadležne institucije Bosne i Hercegovine ozbiljno uključile u rješavanje problema stanarskih prava u Republici Hrvatskoj, pitanje državljanstva, dobivanja dokumenata, konvalidacije radnog

staža i određenih prava iz penzijsko—invalidskog osiguranja. Očigledno je da su raseljena lica, izbjeglice i povratnici i dalje upućeni na pomoć nadležnih institucija, a među njima i Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica.

Povoljna okolnost je unapređenje odnosa u regionu. U posljednjih šest mjeseci dva puta su se susreli predsjednici Republike Hrvatske i Republike Srpske. U toku je rad na zajedničkom Projektu "Trajna rješenja za izbjeglice i raseljena lica — saradnja zemalja u regionu", koji je rezultat zaključaka Regionalne konferencije ministara vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Srbije i Crne Gore iz marta 2010. godine. Planira se Donatorska konferencija za realizaciju navedenog Projekta.

U junu prošle godine usvojena je Revidirana Strategija za implementaciju Aneksa 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma i donesena odluka o kreditnom zaduženju Bosne i Hercegovine u iznosu od 400 miliona KM za konačno rješavanje problema raseljenih, izbjeglih i povratnika do kraja 2014. godine.

U međuvremenu, Ministarstvo nastavlja sa obnovom i rekonstrukcijom stambenih jedinica i infrastrukture. U tu svrhu planirana su sredstva u iznosu od 4,5 miliona KM. Nastaviće sa obezbjeđenjem alternativnog smještaja za oko 4.000 porodica. Do kraja godine biće stambeno zbrinuto još 150 porodica iz kolektivnog stanovanja. Realizovaće se projekti održivog povratka i obezbjeđivati zdravstveno osiguranje za oko 1.000 korisnika. Zahtjevi za povrat privatne imovine, kojih je na godišnjem nivou od 700—800, rješavaće se u Zakonom predviđenim rokovima.

Pored ovoga, Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske će u saradnji sa CRS—om, ASB—om i Hilfswerk—om realizovati projekte stambenog zbrinjavanja lica iz kolektivnog smještaj i povratnika u Foči, Kotor Varoši i Rogatici, a u opštini Višegrad projekat pod nazivom "Podrška manjinskom povratku u Višegrad".

U saradnji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH, Fondom za povratak BiH i Komisijom za izbjeglice i raseljene osobe BiH realizovaće projekte stambenog zbrinjavanja u opštinama Rudo, Višegrad, Rogatica, Čajniče, Foča, Novo Goražde, Han Pijesak, Jezero, Mrkonjić Grad, Bratunac, Ugljevik, Pale, Sokolac, Gacko i Kalinovik.

U saradnji sa CRS—om u periodu 2009—2011. godine realizovaće Projekat "Trajna rješenja za korisnike kolektivnih centara i alternativnih smještaja u BiH", koji obuhvata rekonstrukciju 170 stambenih jedinica i priključke na infrastrukturu za korisnike kolektivnog i alternativnog smještaja u opštinama Zvornik, Bratunac, Srebrenica, Višegrad, Foča, Ustikolina, Goražde, Novo Goražde, Vareš, Mostar, Čapljina, Jablanica i Konjic.

U saradnji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH započeće realizaciju projekta rekonstrukcije stambenog fonda, koji se finansira iz kredita OPEC Fonda a kojim je predviđeno trajno stambeno zbrinjavanje 185 porodica.

Ovi podaci najbolje ilustruju odgovor Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske na preostale probleme raseljenih, izbjeglica i povratnika i na skoro 50.000 podnesenih zahtjeva za obnovu i rekonstrukciju stambenih jedinica u BiH.

**OSVRT MINISTARSTVA ZA IZBJEGLICE I RASELJENA LICA
NA PREDLOŽENE TAČKE DNEVNOG REDA ZA 5.
TEMATSKU SJEDNICU ODBORA ZA ZAŠTITU PRAVA
IZBJEGLICA, RASELJENIH LICA I POVRATNIKA
NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRPSKE**

**Tužbe za uništenu imovinu poslije potpisivanja
Dejtonskog mirovnog sporazuma, finansiranje
vještačenja**

Veliki broj izbjeglica i raseljenih lica ostao je bez imovine koja je uništena i devastirana. Statistički pokazatelji govore o tome da je do sada obnovljeno preko 72.000 stambenih jedinica u Republici Srpskoj, ali je na nivou Bosne i Hercegovine podneseno skoro 50.000 zahtjeva za obnovu i rekonstrukciju stambenih jedinica.

Tužbe za uništenu imovinu su individualna stvar svakog pojedinca. Većina ljudi, čija je imovina uništena, je lošeg materijalnog stanja da bi mogli voditi duge i skupe sudske postupke, plaćati vještačenja i slično. Ministarstvo se, kao institucija, može kretati u zakonskim okvirima.

Fond o pravičnoj nadoknadi

Ova tačka Dnevnog reda je povezana sa prvom. Kada bi institucije na nivou Bosne i Hercegovine, u duhu Revidirane strategije, sistemski kroz nova zakonska rješenja, regulisali pitanje naknade štete, odnosno kompenzaciju za uništenu imovinu, onda ne bi bilo ni potrebe za pojedinačnim tužbama. Revidirana strategija Bosne i Hercegovine, koja je usvojena prošle godine u junu mjesecu, daje određene mogućnosti u ovom pravcu.

**Odnos ulaganja u Fond za povratak na nivou BiH,
Republike Srpske, Federacije BiH**

Finansiranje Fonda za povratak BiH, a time i zajedničkih projekata obnove na nivou BiH, proizilazi iz odredbi čl. 24c Zakona o izbjeglicama i raseljenim osobama u BiH ("Službeni glasnik BiH" br. 23/99, 21/03 i 33/05), kao i odredbi čl. 24. Zakona o raseljenim licima, povratnicima i izbjeglicama u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske br. 42/05).

U Republici Srpskoj godišnji iznos sredstava za ove namjene utvrđuje se u Budžetu Republike Srpske, a udružuje se u Fond za povratak BiH na osnovu Sporazuma o udruživanju i načinu realizacije sredstava za podršku procesu povratka za svaku budžetsku godinu.

Za sredstva udružena u Fond za povratak BiH godišnji plan utroška donosi Komisija za izbjeglice i raseljena lica BiH vodeći računa o entitetskoj i nacionalnoj strukturi korisnika. Prema potpisanim Sporazumima ukupno raspoređena sredstva putem Fonda za povratak BiH u periodu 2008–2010. godine iznose 152.497.913 KM, a izvori udruživanja su: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Fond za povratak BiH 10.551.273 KM ili 72%; Budžet Republike Srpske – Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske 19.336.570 KM ili 12,67%; Budžet Federacije BiH – Federalno Ministarstvo za izbjeglice i raseljene osobe 19.336.570 KM ili 12,67%; Budžet Brčko Distrikta BiH 3.273.570 ili 2%.

Prema podacima iz "Informacije o rasporedu sredstava za potrebe izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika za period 2008–2010. godine", izdate od strane Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH novembra 2010. godine, sredstva za implementaciju zajedničkih projekata na nivou BiH, raspoređena su na sljedeći način: područje Federacije BiH oko 80 miliona KM ili 53%; područje Republike Srpske oko 67 miliona KM ili 44%; područje Brčko Distrikta BiH oko 4,5 miliona KM ili 3%.

Prema nacionalnoj strukturi oko 44% krajnjih korisnika su Bošnjaci, 39% Srbi i 17% Hrvati, a u raspodjelu sredstava uključene su i nacionalne manjine.

Za 2011. godinu budžet Fonda za povratak BiH nije utvrđen.

Problem povratka na prostorima Federacije BiH

Pitanje povratka je manje više isto kao i na teritoriji cijele BiH. Povratak, generalno, nije samo obezbjeđenje krova nad glavom, nego se odnosi i na pitanja školstva, zdravlja, zaposlenosti, zadovoljavanja vjerskih i kulturnih potreba. Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica od 2006. godine pruža i konkretnu pomoć povratnicima. Ta pomoć je u znatno većoj mjeri usmjerena na povratak u Republiku Srpsku, što je i prioritetna obaveza. Na državnom nivou su preko Fonda za povratak i Komisije za izbjeglice i raseljena lica posljednjih godina, značajna sredstva ravnomjerno usmjerena za povratak i Srba i Hrvata i Bošnjaka.

Alternativni smještaj

Alternativni smještaj je privremeno rješenje i kao takvo produžava neizvjesnost. Ministarstvo je jedno vrijeme imalo blizu 15.000 porodica korisnika svih vidova alternativnog smještaja. Zaključno sa 2010. godinom ta brojka je 4.370 porodica, a od januara mjeseca do danas taj broj se smanjio za 139 porodica. Ministarstvo je do sada samo po osnovu plaćanja troškova alternativnog smještaja uložilo oko 60 miliona KM. U 2011. godini na raspolaganju su sredstva u iznosu od dva miliona KM. Biće raspoređena za individualni alternativni smještaj, zakup objekata alternativnog smještaja, uključujući i gerijatrijski smještaj, te za plaćanje komunalnih usluga i troškova električne energije u objektima alternativnog smještaja. U narednom periodu biće izvršena potpuna revizija korisnika svih vidova alternativnog smještaja.

REGIONALNI OKRUGLI STO U BANJA LUCI

U Banja Luci je 18. maja održan Regionalni okrugli sto na temu "Pravna zaštita stečenih prava izbjeglih osoba iz Hrvatske koje namaju hrvatsko državljanstvo, sa posebnim osvrtom na prava bivših radnika i invalida rada izbjeglih iz Republike Hrvatske".

Skup je organizovalo Republičko udruženja radnika i invalida rada izbjeglih iz Hrvatske u saradnji sa banjalučkom kancelarijom organizacije "Inicijativa za razvoj i saradnju u BiH", organizacijom "Humanitarni centar za integraciju i toleranciju" iz Novog Sada i organizacijom "Balkanski centar za migracije i humanitarne aktivnosti" iz Beograda.

Cilj organizatora okruglog stola bio je da se na osnovu stečenih saznanja mreže organizacija civilnog društva koja se bave zaštitom ljudskih prava, identifikuju pravni instrumenti i rješenja za efikasnu zaštitu prava izbjeglica i raseljenih lica i poboljšaju državne politike prema ovim licima.

Organizatori su iskazali zahvalnost za pomoći i saradnju sa Ministarstvom za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske, koje u okviru svojih nadležnosti pomaže osobama izbjeglim iz Hrvatske. Na ovom skupu Ministarstvo su predstavljali Drago Vuleta, pomoćnik ministra i dr Jagoda Petrović, načelnik Odjeljenja za razvoj, informisanje i analitiku. Skupu su se odazvali predstavnici UNHCR-a, OSCE-a, Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica RS, Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite RS, savjetnik Predsjednika RS, savjetnik Predsjednika Vlade RS, Ombudsman BiH, predstavnici IDC-a, Vaših prava BiH, Balkanskog centra za migracije i humanitarne aktivnosti iz Beograda i Humanitarnog centra za integraciju i toleranciju.

Iz Izvještaja Vlade Republike Hrvatske o ispunjavanju obaveza iz oblasti pravosuđe i temeljna prava

Jedan od priloga pripremljenih za raspravu na Okruglom stolu bio je i Izvještaj Vlade Republike Hrvatske o ispunjavanju obaveza iz poglavlja 23. – pravosuđe i temeljna prava za period od 19. 02. 2010. godine do 12.05.2011. godine.

Pregovori o Poglavlju 23. otvoreni su na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju Republike Hrvatske Evropskoj uniji, održanoj na ministarskom nivou 30. 06. 2010. godine nakon što je Hrvatska ispunila sva mjerila za otvaranje poglavlja.

U ovom izvještaju prikazane su sve aktivnosti i mjere koje je Hrvatska preduzela s ciljem ispunjavanja obaveza koje proizilaze iz Pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske i Zajedničkog stajališta EU za Poglavlje 23, uključujući i utvrđena mjerila za zatvaranje poglavlja.

Ovdje u izvornom obliku prenosimo dio Izvještaja, koji se odnosi na povratak izbjeglica.

POVRATAK IZBJEGLICA

Od početka provođenja programa kojima se omogućava povratak izbjeglih i prognanih osoba Hrvatska je omogućila povratak više od 348.000 osoba. Iz državnog proračuna za te je programe izdvojeno 5,3 milijarde eura (međunarodne donacije iznose oko 5% tog iznosa).

Hrvatska je ostvarila značajan napredak na području povratka izbjeglica, a posebno kroz provedbu Akcijskog plana za provedbu stambenog zbrinjavanja izbjeglica – bivših nositelja stanarskog prava koji se žele vratiti u Hrvatsku. Ciljevi stambenog zbrinjavanja na i izvan područja posebne državne skrbi za 2007. i 2008. godinu u potpunosti su ispunjeni, dok će cilj za 2009., temeljem revidiranog Akcijskog plana iz lipnja 2010. godine, biti u potpunosti ispunjen do 15. lipnja 2011. godine. Također je ostvaren vidljiv napredak u rješavanju zahtjeva za stambeno zbrinjavanje za sve druge uspješne podnositelje zahtjeva. Nadalje, gotovo u potpunosti su eliminirani zaostanci u rješavanju postojećih žalbi na odbijene zahtjeve za obnovu kuća.

Program stambenog zbrinjavanja – trenutno stanje u ispunjenju mjerila za 2009. god. i plan za 2011. god.

Akcijski plan za ubrzanu provedbu Programa stambenog zbrinjavanja na i izvan područja posebne državne skrbi za izbjeglice – bivše nositelje stanarskog prava koji se žele vratiti u Republiku Hrvatsku revidiran je u lipnju 2010. godine (nadalje: Revidirani akcijski plan RAP). Ciljnu skupinu programa stambenog zbrinjavanja čini 4.915 obitelji BNSP-a obuhvaćenih planom rješavanja od 2007. do 2009. godine. Mjerilo za 2007. godinu ispunjeno je i potvrđeno od strane međunarodne zajednice. Stambeno je zbrinuto 1.418. obitelji bivših nositelja stanarskog prava (1.010 na PPDS-u i 408 izvan PPDS-a).

Mjerilo za 2008. godinu ispunjeno je i potvrđeno od strane

Provedba Revidiranog akcijskog plana – riješeni po mjerilu 2007–2009. (do 11. svibnja 2011.)

	Mjerilo 2007.	Mjerilo 2008.	Mjerilo 2009.	Riješeno iz mjerila 2009.	Preostalo za rješavanje
Br. stambenih jedinica	1.418	1.427	2.070	1.921	149
% ispunjenja mjerila	100	100		93	7

međunarodne zajednice. Plan za 2008. godinu je u potpunosti ispunjen u rujnu 2010. godine. Bivšim nositeljima stanarskog prava je dodijeljeno 1.427 stambenih jedinica (1.000 na PPDS-u i 427 izvan PPDS-a).

Mjerilo za 2009. godinu predstavlja najzahtjevniji dio programa stambenog zbrinjavanja za BNSP, u okviru kojeg je potrebno zbrinuti značajno veći broj osoba nego što je bio slučaj u prethodna dva mjerila. Ciljnu skupinu tog mjerila odredila je Hrvatska, a čine ju 2.070 bivših nositelja stanarskog prava (1.578 na PPDS-u i 492 izvan PPDS-a) koje je prema RAP-u potrebno riješiti do 30. lipnja 2011. godine. Od toga je do kraja 2010. godine bilo planirano rješavanje 1.265 obitelji BNSP što je ispunjeno u zadanom roku. Do 11. svibnja 2011. godine, obiteljima BNSP-a osigurano je 1.921 dostupna i useljiva stambena jedinica iz mjerila za 2009. godinu (1.360 na PPDS-u i 561 izvan PPDS-a), što iznosi 93% od planiranih 2.070 stambenih jedinica ukupnog mjerila za 2009. godinu. Od ukupno 1.921 osigurane useljive stambene jedinice, 344 korisnika još uvijek nije preuzelo ključeve zbog toga što je veći broj stambenih jedinica osiguran tijekom ožujka i travnja 2011. godine. Broj korisnika koji nisu preuzeli ključeve smanjuje se na dnevnoj bazi.

Potrebno je naglasiti da je broj dodijeljenih stambenih jedinica (69 stambenih jedinica) izvan područja posebne državne skrbi veći od planiranoga iz sljedećih razloga:

- veće ponude za kupnju stanova izvan područja posebne državne skrbi te se u skladu s tim određeni broj korisnika koji su trebali biti stambeno zbrinuti na području posebne državne skrbi odlučio na stambeno zbrinjavanje u urbanim područjima;
- dodjelom stambenih jedinica prema novoj Odluci Vlade Republike Hrvatske od 3. ožujka 2011. godine o novom roku za stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava izvan PPDS-a (dodijeljeno je šest stambenih jedinica u gradovima Osijeku i Sisku).

U razdoblju od donošenja Revidiranog akcijskog plana odnosno od 30. lipnja 2010. godine pa do 6. svibnja 2011. godine, Hrvatska je osigurala 1.298 stambenih jedinica za korisnike – bivše nositelje stanarskog prava, što predstavlja porast od 61,9%. Tijekom ožujka i travnja 2011. godine osjetno je ubrzana dodjela stambenih jedinica što je rezultat završetka obnove stambenih jedinica, ali i kupnje stanova izvan PPOS-a i na PPDS-u. Od 1. do 11. svibnja 2011. porast u izvršenju mjerila iznosi 49 dodijeljenih stambenih

jedinica ili 2,6%. Preostali broj stambenih jedinica (149) za ispunjenje mjerila, bit će osiguran tijekom svibnja i lipnja i to kupnjom stanova te završetkom obnove kuća i stanova. Do kraja svibnja 2011. godine osigurat će se još 86 stambenih jedinica (71 kroz obnovu i gradnju stanova i kuća te 15 kroz kupnju preko Agencije za pravni promet i posjedovanje nekretninama) te će izvršenje mjerila iznositi 2.007 stambenih jedinica ili 97% od planiranoga. Do 15. lipnja osigurat će se još 63 stambene jedinice, pri čemu će izvršenje mjerila biti 100%.

Statističko praćenje

S ciljem unaprjeđenja statističkog praćenja stambenog zbrinjavanja BNSP-a, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva izradilo je novi aplikacijski model baze podataka o podnositeljima zahtjeva za stambeno zbrinjavanje BNSP-a. Program koji vodi evidenciju bivših nositelja stanarskog prava koristi moderne alate kojima je postignuta mogućnost ispravljanja uočenih grešaka te daljnja dorada (dopuna) programa prema mogućim zahtjevima u budućnosti. Baza je modelirana s ograničenjima, tako da je npr. nemoguće unijeti dva puta istu nekretninu ili korisnika. Na ovaj način omogućeno je precizno praćenje stambenog zbrinjavanja izbjeglica – bivših nositelja stanarskog prava u Republici Hrvatskoj.

Potpota za najam stana

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva će za oko 300 korisnika (149 iz mjerila i 151 iznad mjerila) koji nisu stambeno zbrinuti do kraja travnja 2011. godine, osigurati novčanu potporu za najam stana sukladno Zaključku Vlade Republike Hrvatske od 17. srpnja 2008. godine (25 kuna po osobi na dan), do trenutka njihovog stambenog zbrinjavanja. Svim tim korisnicima poslane su obavijesti te obrasci koje je potrebno popuniti kako bi se isplata novčane potpore mogla realizirati. Nadalje, svim spomenutim korisnicima izdane su suglasnosti za stambeno zbrinjavanje s navedenom adresom stambene jedinice, odnosno oni će se moći useliti u dodijeljenu stambenu jedinicu po završetku obnove (između svibnja i rujna 2011. godine).

Novouvedene mjere

Dana 2. rujna 2010. godine Vlada Republike Hrvatske usvojila je Odluku o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske te time omogućila korisnicima programa stambenog zbrinjavanja – bivšim nositeljima stanarskog prava izvan PPDS-a otkup stambenih jedinica po povlaštenoj cijeni, značajno nižoj od tržišne. Dodatno je racionalizirana cijena uvrštavanjem u izračun vremenskog razdoblja provedenog u izbjeglištvu davanjem popusta na cijenu nekretnine za svaku godinu koju je osoba provela u statusu izbjeglice. MRRŠVG je u suradnji s predstavnicima međunarodne zajednice pripremio Naputak o provedbi Odluke koji je poslan Regionalnim uredima Uprave za PPDS.

Obavijest o mogućnosti kupnje stanova izvan PPDS-a dostavljena je na adrese 1.140 korisnika. Od ukupno 1.140 poslanih obavijesti, 978 je uručeno dok su 162 obavijesti neuručene. Zahtjeve za kupnju nakon dostavljene obavijesti do sada je podnijelo 610 korisnika stambenog zbrinjavanja izvan PPDS-a (podatak vezano uz način otplate: 241 koris-

nik jednokratno, 336 obročno i 33 nedefinirano).

Vlada Republike Hrvatske je dana 3. ožujka 2011. godine donijela Odluku o stambenom zbrinjavanju povratnika–bivših nositelja stanarskog prava izvan područja posebne državne skrbi. Odluka o stambenom zbrinjavanju stupila je na snagu 9. ožujka 2011. godine. Odlukom je definiran rok koji traje devet mjeseci, odnosno do 9. prosinca 2011. godine. Ministarstvo je ukupno zaprimilo 34 zahtjeva za stambeno zbrinjavanje izvan PPDS-a u novom roku. Od toga broja zahtjeva izdano je devet suglasnosti za stambeno zbrinjavanje (za šest korisnika su osigurani stanovi, a za troje je utvrđeno pravo na stambeno zbrinjavanje). Informacije o novim Odlukama Vlade RH objavljene su na javnim stranicama Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva. Na tim stranicama korisniku su dostupne sve informacije vezane uz stambeno zbrinjavanje, u objavljenoj brošuri, i dostupni su propisani obrasci zahtjeva za stambeno zbrinjavanje, omogućen odabir ispravnog zahtjeva (na ili izvan PPDS-a).

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva distribuiralo je u regionalne urede i države u regiji (Srbija, BiH i Crna Gora) ukupno 6.950 informativnih letaka kao i 5.750 potrebnih obrazaca i to:

- diplomatsko–konzularnim predstavništvima 1.300 letaka i 1.500 obrazaca;
- UNHCR–ovim uredima u regiji 2.800 letaka i 1.550 obrazaca;
- nacionalnim institucijama za pitanja izbjeglica 1.850 letaka i 1.200 obrazaca;
- regionalnim uredima UPPDS-a 1.000 letaka i 1.500 obrazaca.

Ured UNHCR-a, kao i Komesarijat za izbjeglice u Srbiji, objavili su informaciju o novom roku i omogućili preko svojih stranica linkove prema javnoj stranici Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva Republike Hrvatske.

Ministarstvo za raseljene osobe i izbjeglice u Bosni i Hercegovini proslijedilo je dobivene materijale nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta. Od njih je zatraženo da u okviru svojih nadležnosti, osiguraju distribuciju dostavljenih materijala kako bi što veći broj zainteresiranih bio pravovremeno i potpuno obaviješten o uvjetima i rokovima za podnošenje zahtjeva za stambeno zbrinjavanje u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo za raseljene osobe i izbjeglice objavilo je obavijest o novom roku na svojoj javnoj stranici te osiguralo linkove prema stranici Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva Republike Hrvatske.

Zavod za zbrinjavanje izbjeglica u Crnoj Gori, zaprimljene materijale je proslijedio nadležnim tijelima u Crnoj Gori.

Dana 21. travnja 2011. godine održan je sastanak predstavnika zemalja u regiji u prostorijama Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, a u vezi s pitanjem informativne kampanje o provedbi Regionalnog projekta, s posebnim osvrtom na informiranje o novom roku stambenog zbrinjavanja bivših nositelja stanarskih prava u Republici Hrvatskoj. Dogovoreno je održavanje radionice u Republici Srbiji, u drugoj polovici svibnja 2011. godine. U radionici će biti prisutni predstavnici Uprave za područja posebne državne skrbi, Komesarijata za izbjeglice Republike Srbije te općinski povjerenici za izbjeglice u Republici Srbiji.

Također se planira održavanje radionice u Bosni i Hercegovini te Crnoj Gori. Dana 2. svibnja 2011. godine snimljen je specijalni prilog za TV emisiju "Vrijeme odluke", u kojem su sudjelovali djelatnici Uprave za područja posebne državne skrbi. U prilogu je dana informacija o novom roku, predstavljen informativni letak, potrebni obrasci i rokovi. Osim toga, u prilogu su dani odgovori na najčešća pitanja potencijalnih korisnika stambenog zbrinjavanja.

Napredak u stambenom zbrinjavanju iznad mjerila

Procjena i plan za osiguravanje stambenih jedinica za zahtjeve iznad mjerila pripremljen u veljači 2011.god. (uključuje procjenu novog roka za stambeno zbrinjavanje izvan PPDS-a)

Godina provedbe	Zahtjevi iznad mjerila				Ukupno zahtjevi iznad mjerila
	2011.	2012.	2013.	2014.	
Na PPDS-u	200	438	289	0	927
Izvan PPDS-a	50	396	521	456	1.423
Ukupno	250	834	810	456	2.350

Projekcija proračunskih sredstva za osiguravanje stambenih jedinica za razdoblje 2011. – 2014. u Eurima

Planirana proračunska sredstva	2011.	2012.	2013.	2014.	Total
	41.215.094	37.568.138	43.160.186	30.825.723	152.769.141

Stambeno zbrinjavanje procijenjenog broja korisnika koji su već ostvarili ili će tek ostvariti pravo na stambeno zbrinjavanje odvijat će se predviđenom dinamikom za što su planirana sredstva u Državnom proračunu u razdoblju 2011. – 2013. godine. Sredstva za 2014. godinu će se planirati prilikom izrade proračuna za trogodišnje razdoblje krajem 2011. godine.

Ubrzano je rješavanje svih neriješenih zahtjeva za stambeno zbrinjavanje i smanjen je broj neriješenih predmeta. Do 30. travnja 2011. godine, izdano je 749 suglasnosti za stambeno zbrinjavanje iznad mjerila, od čega 575 suglasnosti na PPDS-u i 174 izvan PPDS-a.

S obzirom na predviđenu dinamiku izgradnje/obnove stanovališta i kuća, do kraja 2011. godine Hrvatska će biti u mogućnosti stambeno zbrinuti nešto više od 200 korisnika iznad mjerila. Od toga će do kraja lipnja 2011. godine biti stambeno zbrinuto 104 korisnika iznad mjerila.

Stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava lipanj 2010. – prosinac 2011.

Postupanja sa žalbama na obnovu kuća, rješavanje zaostataka i napredak u obnovi preostale imovine

U posljednje dvije godine napravljen je značajan iskorak u ažurnosti rješavanja žalbi na obnovu koje proizlaze iz negativnih prvostupanijskih rješenja o pravu na obnovu, angažiranjem dodatnog broja diplomiranih pravnika. Početkom 2008. godine bilo je evidentirano oko 14.000 žalbi, a u veljači 2011. godine, preostalo je za riješiti još 3.830 žalbi.

U razdoblju od 11. veljače do 06. svibnja riješeno je 3.130

žalbi, a preostalo je za riješiti još 700 žalbi. Tijekom ožujka i travnja, 14 pravnika je angažirano na rješavanju žalbi. Do kraja svibnja planiraju se riješiti sve preostale žalbe. Također, cilj je i dalje zadržati vrlo visoku razinu zakonitosti, stručnosti i nepristranosti u postupku rješavanja žalbi.

U razdoblju od početka 2008. godine pa do početka svibnja 2011. godine, ukupno je riješeno 13.300 žalbi, od čega je 1.084 s pozitivnim rješenjem ili 8,15% koja se automatski uključuju u programe realizacije na način da je:

- od 557 pozitivnih rješenja na novčanu potporu I.–III. stupnja oštećenja u razdoblju 2008. – svibanj 2011. godina, pripadajuća sredstva ostvarilo je 505 obitelji korisnika utvrđenog prava, a za preostala 52 korisnika je isplata u tijeku i u pripremi za isplatu.

- od 527 pozitivnih rješenja na organiziranu obnovu obiteljskih kuća IV.–VI. stupnja oštećenja u razdoblju 2008. – svibanj 2011. završena je obnova na 316 objekata, na 122 objekata u tijeku je izvođenje radova, a preostali broj 89 kuća je u projektiranju i pripremi za izvođenje radova te će biti uključeni u novi program obnove 550 obiteljskih kuća za koji je u tijeku javni natječaj za izvoditelje radova. Nema listi čekanja na realizaciju utvrđenih prava.

U 98% predmeta pred Upravnim sudom Republike Hrvatske, od početka 2010. godine do svibnja 2011. godine potvrđeno je drugostupanjsko rješenje Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva (ukupno 123 presude), što potvrđuje izuzetnu razinu zakonitosti, stručnosti i nepristranosti u postupku rješavanja žalbi.

Svim do sada korištenim modelima obnove i popravka u ratu oštećenih ili uništenih stambenih jedinica, popravljeno je ili obnovljeno 148.359 stambenih jedinica, pri čemu je utrošeno 2,32 milijarda eura sredstava državnog proračuna. U razdoblju od 30. lipnja 2010. godine do 30. travnja 2011. obnovljeno je 1.265 obiteljskih kuća. U fazi izvođenja radova su 302 kuće, s rokom završetka do 30. lipnja 2011. godine. Pokrenut je postupak javne nabave za ugovaranje radova na dodatnih 550 obiteljskih kuća čija se obnova planira započeti u ovoj godini i završiti do sredine 2012. godine, za što je u državnom proračunu osigurano 19,6 milijuna eura.

Poboljšanje klime za socijalnu i ekonomsku reintegraciju povratnika

S obzirom na to da velik dio područja na koja se vraćaju izbjeglice odstupa od hrvatskog prosjeka razvijenosti, Hrvatska poduzima mjere u svrhu ujednačavanja regionalnog razvika i stvaranja uvjeta za održivi povratak. U tom smislu, Hrvatska je u lipnju 2010. godine donijela Strategiju regionalnog razvoja Republike Hrvatske, 2011. – 2013. (donošenju Strategije prethodilo je donošenje Zakona o regionalnom razvoju i relevantnih podzakonskih akata). Strategijom se detaljnije utvrđuju ciljevi i prioriteti regionalnog razvoja RH, a kao jedan od tri strateška cilja RH izdvaja se razvoj područja posebne državne skrbi (budućih potpomognutih područja) koja čine većinu područja na koja se vraćaju izbjeglice.

Značajna sredstva ulažu se u izgradnju komunalne i socijalne infrastrukture u jedinicama lokalne samouprave na području posebne državne skrbi (PPDS) (u 2010. godini uloženo je

oko 24 milijuna eura). Od 2005. do 2011. godine u 13 hrvatskih županija, na PPDS-u, provodio se Program socijalnog i gospodarskog oporavka, vrijedan 60 milijuna eura s ciljem povećanja socijalne kohezije te gospodarskog oporavka tih područja. Kroz taj Program financirano je 447 potprojekata od kojih je uspješno završeno 425, a kroz koje je na PPDS investirano više od 1 milijarde HRK.

S ciljem poboljšanja uvjeta za socijalnu i ekonomsku integraciju povratnika kroz stvaranje okruženja za njihovo prihvaćanje od strane stanovništva koje obitava u mjestima povratka izbjeglica, MRRŠVG je pripremio projekt "Podrška pri izradi komunikacijske strategije za upravljanje i provedbu programa stambenog zbrinjavanja za izbjeglice i povratnike". Projekt je pripremljen u okviru IPA 2009 – Instrumenta za pripremu projekata i jačanje administrativnog kapaciteta. Svrha projekta je izrada komunikacijske strategije i akcijskog plana za provedbu komunikacijske strategije za upravljanje i provedbu programa stambenog zbrinjavanja za izbjeglice i povratnike te izrada i provedba istraživanja javnog mnijenja građana/ki RH i izbjeglica u Republici Srbiji o temi povratka izbjeglica. Projekt je preliminarno prihvaćen od Delegacije EU u Zagrebu i očekuje se ugovaranje projekta u svibnju/lipnju 2011. godine.

Konvalidacija radnog staža

Hrvatska ostvaruje kontinuirani napredak u rješavanju pitanja konvalidiranja odluka i pojedinačnih akata donesenih od strane raznih tijela ili pravnih osoba koja su postojala na područjima Republike Hrvatske pod upravom UN-a. Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, od dana stupanja na snagu Pravilnika o postupku konvalidiranja odluka i pojedinačnih akata iz područja mirovinskog osiguranja 17. svibnja 2008. godine (NN 53/08) do konca travnja 2011. godine podneseno je ukupno 24.330 zahtjeva za konvalidaciju mirovinskog staža, od kojih je riješeno 23.026 zahtjeva ili 95%. Od ukupnog broja riješenih zahtjeva, pozitivno je riješeno 12.785 zahtjeva ili 55.5%, a odbijen je 10.241 zahtjev ili 44.5%.

Do konca travnja 2011. godine zaprimljen je ukupno 571 zahtjev za konvalidaciju mirovina, od kojih su riješena 542 zahtjeva ili 95%. Od ukupnog broja riješenih zahtjeva, pozitivno je riješeno 390 ili 72%, a negativno 152 zahtjeva ili 28%. Trend opadanja broja podnesenih zahtjeva prisutan je posljednjih nekoliko mjeseci te se ne očekuje daljnje povećanje broja podnijetih zahtjeva, zbog činjenice da će određeni broj osoba mlađe životne dobi zahtjev podnijeti prilikom ostvarivanja prava na mirovinu. Zajedno sa zahtjevima podnijetim temeljem Uredbe za provođenje Zakona o konvalidaciji za upravno područje rada, zapošljavanja, mirovinskog i invalidskog osiguranja, doplatka za djecu, socijalne skrbi i zaštite vojnih i civilnih invalida rata (NN 51/98, koja se primjenjivala do travnja 1999.), radi se o ukupnom broju od 62.027 riješenih zahtjeva.

U početku primjene navedenog Pravilnika pojavile su se određene poteškoće u vezi s nedostajućom dokumentacijom koju nije moguće pronaći niti rekonstruirati zbog ratnih događanja, tako da je broj pozitivno riješenih zahtjeva veći na području koje je mirnom reintegracijom vraćeno pod upravu RH (područja koje pokrivaju Područne službe Vukovar, Osijek), od područja koje je ratnim operacijama vraćeno RH

(područja koje pokrivaju Područne službe Zadar, Šibenik). Poduzete su brojne mjere kako bi poboljšalo prikupljanje radno-pravne dokumentacije, te osigurala daljnja poboljšanja u učinkovitosti postupanja, posebice u navedenim područjima s manjim brojem riješenih zahtjeva, što je rezultiralo pozitivnim pomacima na ciljanim područjima.

Održano je nekoliko sastanaka s poslodavcima, predstavnicima lokalnih zajednica, političkih stranaka, predstavnicima međunarodnih organizacija, kako bi se iznašli načini prikupljanja dokumentacije. Intenzivirana je suradnja s nadležnim tijelima u Republici Srbiji s ciljem postizanja dogovora oko pružanja pomoći pri prikupljanju potrebne dokumentacije neukim strankama koje borave u Srbiji, a podnose zahtjev za konvalidaciju u Hrvatskoj; također su održani i sastanci predstavnika Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva Republike Hrvatske i Ministarstva rada i socijalne politike Republike Srbije, kako bi se razriješila i posljednja otvorena pitanja u vezi s izbjeglicama i raseljenim osobama na području Hrvatske i Srbije te ostvarivanja njihovih prava iz sustava socijalne sigurnosti. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva RH kontinuirano nadzire rješavanje konvalidacijskih predmeta.

Regionalna suradnja – nastavak Beogradske konferencije

U Beogradu je 25. ožujka 2011. godine održana ministarska konferencija na temu "Trajna rješenja za izbjeglice i prognanike – suradnja država regije", uz sudjelovanje ministara vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske i Srbije te predstavnika UNHCR-a, OEES-a, EK-a i Vijeća Europe. Konferencija je potvrdila potrebu ulaganja dodatnih napora kako bi se izbjegličko pitanje u regiji potpuno riješilo na temelju dogovora država u regiji. Nastavno na Beogradsku konferenciju, uslijedio je niz sastanaka i aktivnosti na regionalnom planu s ciljem iznalaženja trajnih rješenja za izbjeglice i raseljene osobe u regiji. Hrvatska i Srbija, uz podršku UNHCR-a, rade na uspoređivanju statistike o izbjeglicama i povratnicima, kako bi se ustanovilo stvarno stanje i identificirale realne procjene. U tom okviru održano je niz bilateralnih sastanaka (posljednji sastanak u Zagrebu 18. travnja 2011. godine). Razmijenjene su sve statusno relevantne baze podataka te se očekuje finalizacija izvješća. U skladu sa zaključcima Beogradske konferencije, u tijeku su konkretne aktivnosti na izradi regionalnog projekta koji ima za cilj rješavanje prioritarnih problema izbjeglica i raseljenih osoba. U svjetlu zaključaka sedmog sastanka radne skupine za pripremu regionalnog projekta (Sarajevo, 4. ožujka 2011.), odnosno proširenja kruga potencijalnih korisnika regionalnog projekta, u tijeku je identifikacija broja osoba u potrebi od strane država regije, nakon čega će se nastaviti aktivnosti na finalizaciji regionalnog projekta. Nastavljeno je s aktivnostima u kontekstu pripreme Donatorske konferencije o izbjeglicama. Slijedom zaključaka Regionalnog tehničkog koordinacijskog sastanka na temu priprema Donatorske konferencije (Bruxelles, 21. ožujka 2011. godine), dogovoreni su daljnji koraci u pripremi Donatorske konferencije te ministarske konferencije koja će joj prethoditi. Predviđeno je osnivanje nekoliko regionalnih tehničkih radnih skupina dok će se pojedina otvorena pitanja na bilateralnom planu rješavati kroz neposredne kontakte između odnosnih država.

NA POLA PUTA

Istraživanje "Na pola puta – Izdvajanja vladinog sektora za nevladin sektor u Bosni i Hercegovini za 2010. godinu" je rezultat partnerske saradnje Fondacije za socijalno uključivanje u BiH i Centra za promociju civilnog društva, koje je finansijski podržao Fond otvoreno društvo i Švicarska agencija za razvoj i saradnju (SDC), kao i Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID). Iz ove publikacije izdajamo najznačajnije rezultate istraživanja.

– Od predstavnika nevladinog sektora u BiH se očekuje povećanje senzibilnosti za svaku socijalno isključenu osobu kao i da nevladin sektor poste-

peno preuzima dio odgovornosti za kreiranje i razvoj makro i mikro politike.

– Prethodne godine donose izvjesne varijacije u količini izdvajanja vladinih institucija za nevladin sektor u BiH (oko 107 miliona KM u 2007. godini i oko 118 miliona KM u 2008. godini, a 2010. godine oko 114 miliona KM).

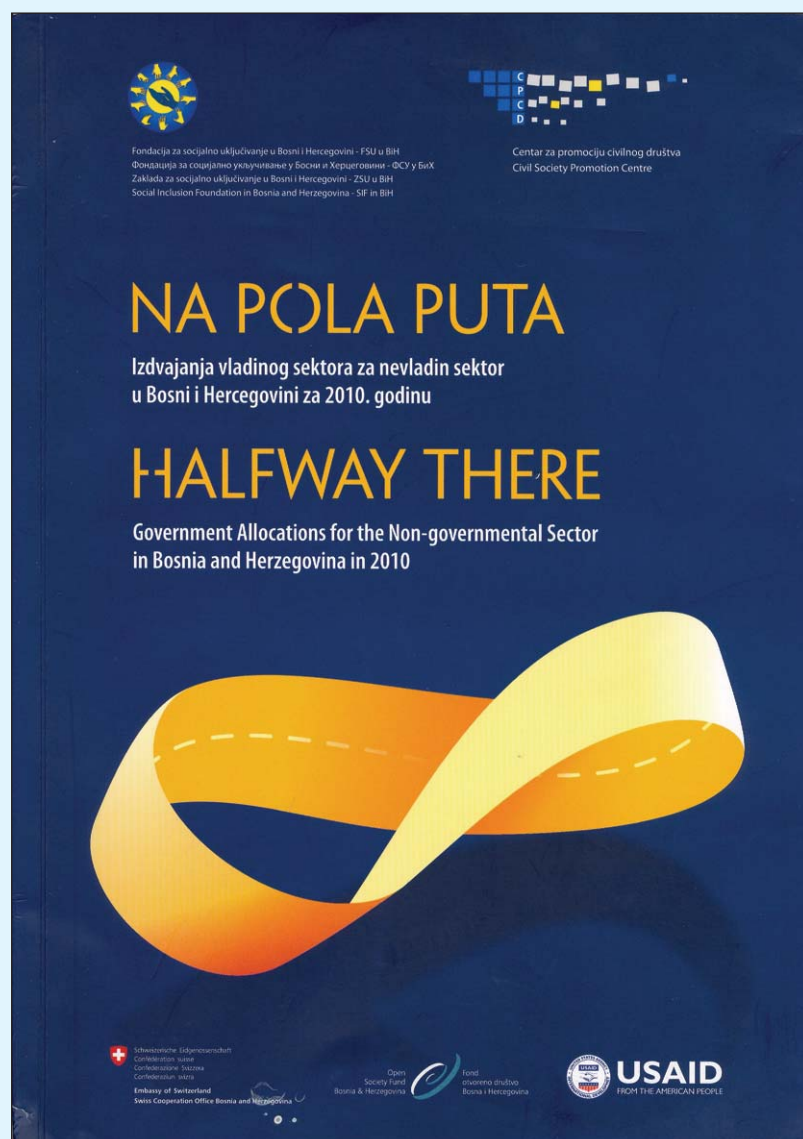
NVO sektor svoju održivost može obezbijediti samo putem domaćih izvora kroz partnerstvo sa vladinim institucijama. Akteri i struktura partnerstva, kao i nivo na kome se formira, zavise od cilja i vrste aktivnosti koje to partnerstvo podrazumijeva. Horizontalno partnerstvo je partnerstvo na lokalnom

nivou – Opština, Centar za socijalni rad, NVO-i, korisnici. Vertikalno partnerstvo je partnerstvo na nivou entiteta i države –

– Ekonomsko socijalna vijeća.

Kombinacija prethodno spomenuta dva smjera partnerstva mogu stoviti predušlove za dva pristupa partnerstvu: bottom up (od nižeg ka višem nivou) pristup ili top down (od višeg ka nižem) pristup. Postavlja se pitanje koliko je pristup od višeg ka nižem efikasan i usklađen sa potrebama lokalne zajednice i stvarnim potrebama korisnika. Prilikom planiranja strategije i raspodjele sredstava potrebno je poznavati želje i potrebe stanovništva, posebno korisnika, a ovakav pristup upravo je od nižeg ka višem nivou. Građani ne bi trebalo da u doslovnom smislu ovise o državi, nego da djelovanjem i inicijativama kroz nevladin sektor podstaknu vlastiti razvoj i zadovoljavanje egzistencijalnih potreba. Ovakav način učešća građana i nevladinog sektora može osigurati prestanak pasivnog i početak aktivnog djelovanja građana i većeg dijela nevladinog sektora.

Ciljnu populaciju, za istraživanje, činile su institucije na nivou Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske i Vlade Brčko Distrikta. Ukupnu populaciju čine 303 vladine institucije. Od tog broja 295 vladinih institucija je dostavilo popunjenu anketu sa različitih

administrativnih nivoa. Putem ankete 66 institucija izjavilo je da nema nikakvih planiranih izdvajanja za nevladin sektor i nisu postojala izdvajanja u toku 2010. godine. Od entitetskih ministarstava koja

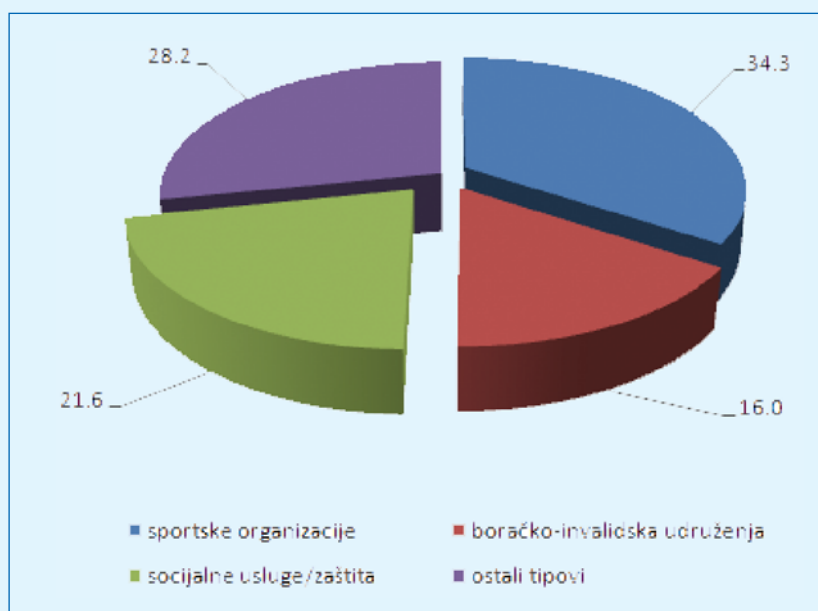
nemaju nikakvih izdvajanja, najviše ih potiče iz FBiH. Ukupan broj ministarstava koja ne izdvajaju sredstva u FBiH čak je dva puta veći u odnosu na Republiku Srpsku.

**Ukupna planirana izdvajanja institucija na nivou vlada BiH, FBiH, RS i BD BiH, 2010. godina
(apsolutne vrijednosti u KM i vrijednosti u procentima)**

Nivo vlade	Budžet za 2010.	Planirana sredstva u 2010.	Učešće planiranog budžeta u ukupnom budžetu vlada (%)
Vlada BiH	1.365.889.000,00	1.919.000,00	0,14
Vlada FBiH	1.747.272.490,00	5.769.278,90	0,33
Vlada RS	1.600.000.000,00	5.144.700,00	0,32
Vlada BD BiH	203.547.638,30	3.241.900,00	1,59

Od ukupno planiranog iznosa dodijeljenog nevladinom sektoru u 2010. godini, 34,3% je namijenjeno sportskim organizacijama, 16% boračko-invalidskim udruženjima i srodnim organizacijama, 21,5%

UG/NVO koje se fokusiraju na pružanje socijalnih usluga/socijalne zaštite građana i 28,2% ostalim tipovima UG/NVO-a.

Broj vladinih institucija uključenih u istraživanje

Stratum	Uzorak (odgovor)	Stopa odgovora (%)	Stratum	Uzorak (odgovor)	Stopa odgovora (%)
Ministarstva BiH	8 (8)	100,0	Bosansko-podrinjski kanton	7 (7)	100,0
Institucije Vlade BD BiH	5 (5)	100,0	Srednjobosanski kanton	9 (9)	100,0
Ministarstva i institucije FBiH	30 (27)	90,0	Herceg.-neretv. kanton	12 (11)	91,7
Ministarstva RS	16 (14)	87,5	Zapadnoherceg. kanton	8 (8)	100,0
Unsko-Sanski kanton	10 (10)	100,0	Kanton Sarajevo	12 (11)	91,7
Posavski kanton	10 (10)	100,0	Kanton 10	10 (10)	100,0
Tuzlanski kanton	12 (12)	100,0	Opštine FBiH	80 (80)	100,0
Zeničko-dobojski kanton	11 (11)	100,0	Opštine RS	63 (62)	98,4

Web prezentacija Ministarstva na portalu Vlade RS

Министарство за избјеглице и расељена лица - Windows Internet Explorer

http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mirl/Pages/Splash.aspx

File Edit View Favorites Tools Help

Министарство за избјеглице и расељена лица

Влада Републике Српске Претрага

почетна | мапа портала | линкови | упутство | претрага | контакт

06.03.2008 15:36	Грађани	Пословање	Влада Републике Српске
<p>О министарству</p> <p>Организација Министарства</p> <p>Дјелатности</p> <p>Правни и административни оквир</p> <p>Планови, програми и пројекти</p> <p>Скупштина и Министарство</p> <p>Галерија слика</p> <p>Инфо-центар</p> <p>Партнери</p> <p>Сервиси</p> <p>Помоћ за слабовиде</p> <p>A+ A-</p>	<p>Почетна > Министарство за избјеглице и расељена лица</p> <h2>Министарство за избјеглице и расељена лица</h2> <div> </div> <p>Поштовани,</p> <p>Према посљедњој регистрацији и ревизији, која је проведена 2005/2006 године у Републици Српској настањено је 2.858 избјеглих породица (9.008 лица) и 27.263 расељених породица (89.436 лица). Подаци УНХЦР-а говоре о 259.761 повратника у Републику Српску.</p> <p>Шта ове људе чини другачијима у односу на остале грађане? Не само по правном статусу, него и по врсти проблема са којом се суочавају, ове категорије становништва су специфичне. Зато и јесу обухваћени посебном бригом и заштитом, која се углавном обезбеђује преко Министарства за избјеглице и расељена лица Републике Српске.</p> <p>Вјести Најаве</p>		

Ријеч је о врло атрактивној локацији у строгом центру града. Земљиште општине, која ће обезбиједити и осталу инфраструктуру, приступни пут, водоводни и канализациони прикључак, рекао Јовичић

Станари колективног центра смјештени су у згради бивше школе, а ријеч је углавном о самохраним, старим и изнемоглим из Горан-

су позната
садор доби
а Анђели
супруг Бр
2010. пос
становни
центра,
"Анђели
Пос
ри фи
Брчког
а he

Распуштен

Распуштен колективни центар у Котор Варошу

KOTOR VAROŠ Izgradnja stanova

U izgradnju zgrade sa 20 stanova za izbeglice i socijalno ugrožene porodice u kotorvaroškom naselju Bare uloženo je 650.000 KM. Ministarstvo za izbegle i raseljene i Fond za povratak Republike Srpske izdvojili su 500.000 KM, a opština Kotor Varoš obezbedila je zemljište, infrastrukturu i 150.000 KM. Kotor Varoš je prva opština u Srpskoj koja je na ovaj način rešila problem trajnog smeštaja domaćinstava iz kolektivnih centara.

КОТОР ВАРОШ - За 20 породица, које су дуже време боравиле у колективним центрима, јуче су у которварошком насељу Баре званично додијељени кључеви. "Приједност 1.000 мара-

ЧИ.ТИ МИ-

Давор

општине
и шеф

ЭИХ На-

ік пред-
кладає

проје-

радили
ом 32

јекат

МИЛИ-

она марака за 150 породица на простору свих општина Српске. Надамо се да ћемо следеће године ријешити проблем колективних центара, а ако добијемо новац ко-

ji najavljuje UNHCR i pitanje alternativnih centara - rekao je Čorđas. Knežević je izjavio da je kotlovaroška opština prva u Srpskoj i BiH koja je na

BIJELJINA - Šestočlana porodica Gorana Stankovića u Novoj Janji, čija je kuća izgorela u požaru 22. marta, dobiće do leta novi dom. Izgradnju kuće finansiraju Vlada Srpske, koja je obezbedila 45.000 KM, i opština Bijeljina, koja je iz budžeta izdvojila 15.000 maraka.

Stankovići imaju četvoro dece, a jedini redovan prihod im je deciji dodatak. Goran je nezaposlen i najveći deo novca, neophodnog za preživljavanje svoje porodice, obezbeđuje povremenim nadničarstvom. Pored useljenja u novu kuću, nada se da će pronaći bilo kakav posao kako bi svojoj deci obezbedio sigurniju egzistenciju.

- Zahvalan sam svim

su nam pomogli. Nema veće sreće za čoveka nego da mu deca imaju krov nad glavom. A sami to ne možemo, jer nemamo od čega. Ono malo što zaradim u toku proleća i leta ode na pripremu ogrjeva, za školu - kaže Goran.

Olivera Stanković se rađuje što će njena porodica ponovo imati svoj krov nad glavom.

resko nam je. Nas šestoro spavamo u jednoj sobi na dva kreveta. Deca idu u školu i ne mogu da uče. Daće Bog pa ćemo uskoro opet imati svoju kuću - kaže majka četiri devojčice Andele (9), Anje (8), Vanje (4) i Gordane (2).

UNHCR

Banjalučka kancelarija UNHCR pozvala je juče bivše nosioce stanarskih prava

ДИЦА
ин квалитетно ри-
тање распуштања
них центара.

ИЈЕДНОСТ
ектја око

ВРИЈЕДНОСТ

пројекта око
830.000 марака

- Срећно! **ROGATICA**
ОСТАК **Stanogradnja**

u Rogatici je u toku izgradnja stambene zgrade sa 14 stanova za smeštaj izbeglih, raseljenih i socijalno ugroženih osoba iz kolektivnog centra u ovom mestu. Radove finansira Vlada SAD sa 500.000 dolara posredstvom austrijske Humanitarne organizacije „Hilswerk“. Za ovu investiciju će Ministarstvo za izbegle i raseljene RS i opština Rogatica izdvojiti po 50.000 KM, dok je opština dodatno obezbedila lokaciju, kao i neophodnu infrastrukturu.

Подјела кључева бившим станарима колективног центра

Ministra Čordaša je dočekao načelnik

Posjet

Ministar Davor Čordaš posjetio Kupres (RS) te obećao novčanu pomoć u projektima općine

Ministar za izbjeglice i raseljene osobe Republike Srpske Davor Čordaš posjetio je općinu Kupres-RS, tj. dio nekadašnje općine Kupres.

Naglašavajući problem vodoopskrbe, načelnik je izrazio nadu da će, uz pomoć Vlade RS-a,

sredstva. Oko 600 stanovnika Kupresa koristi vodu

izbjeglice BiH, putem Fon-

ФОТО: ГЛАС СРПСКЕ

Евидентиране 904 породице без станарског права

БАЊАЛУКА - Министарство за изbjеглице и расељена лица Републике Српске анкетирало је од 15. марта до 15. априла 904 породице које су носиоци станарских права у Хрватској, а живе у Српској, потврдио је Српни помоћник министра за изbjеглице и расељена лица Драго Вулета.

Додао је да ће бивши носиоци станарских права у Хрватској код којих су остали непопуњени анкетни листићи још ове седмице имати прилику да их попуне и доставе Министарству. Вулета каже да ће подаци о стварним потребама и положају бивших носилаца станарских права у Хрватској бити укључени у заједнички пројекат БиХ, Хрватске, Србије и Црне Горе како би њихов статус био ријешен.

Чордаш - ЦРС

Инициран пројекат за изbjеглице

БАЊАЛУКА - Представници католичке организације ЦРС иницирали су разговор са министром изbjеглице и расељена лица РС Давором Чордашем покретање новог пројекта стамбеног збрињавања кривих колективних и алтернативних смјештаја Мостару и Приједору, вриједности од око 750.000 долара, пренијеле су агенције.

У колективним центрима има још 299 породица

РС улаже 5,2 милиона КМ за распуштање колективних центара

Граде станове за 170 породица

Тренутно у колективним центрима у РС живи 299 породица. До краја године планирано је затварање још пет колективних центара, чиме ће бити ријешен проблем стамбеног збрињавања око 150 породица

ПИСМЕ: МАРИЈАНА МИЉИЋ
marijanm@glassrpske.com

БАЊАЛУКА - У Републици Српској у току је изградња 170 станова за породице из колективних

додали да се прибавља техничка документација за изградњу 21 стана у Сокоцу.

У ресорном министарству нагласили су да су у колективним центрима у 2008.

колективних центара, чиме ће бити ријешен проблем стамбеног збрињавања око 150 породица - казали су у Министарству за изbjеглице РС.

ним центрима у Градишци, Вишеграду и Приједору.

- Потпуно распуштање колективних центара и проблема изbjеглица у РС планирано је до краја 2014.

НСРС разматрала извјештај Министарства за изbjеглице и расељена лица РС За повратнике 16 милиона марака

БАЊАЛУКА - За рјешавање проблема расељених лица, повратника, извјештај из 2010. 16.710 извјештај из РС у Републици

радила на штету било којег народа у РС.

и додао да је у 2010. години за повратак у РС утрошено

рано да се у РС у овој години укупно произведе 5.396 гига- енер-

Помоћи изbjеглицима из Хрватске с држављанством БиХ

Помоћник министра за изbjеглице и расељена лица РС, Драго Вулета, апеловао је да све структуре власти на нивоу БиХ помогну изbjеглицима из

вао је да све структуре власти на нивоу БиХ помогну изbjеглицима из

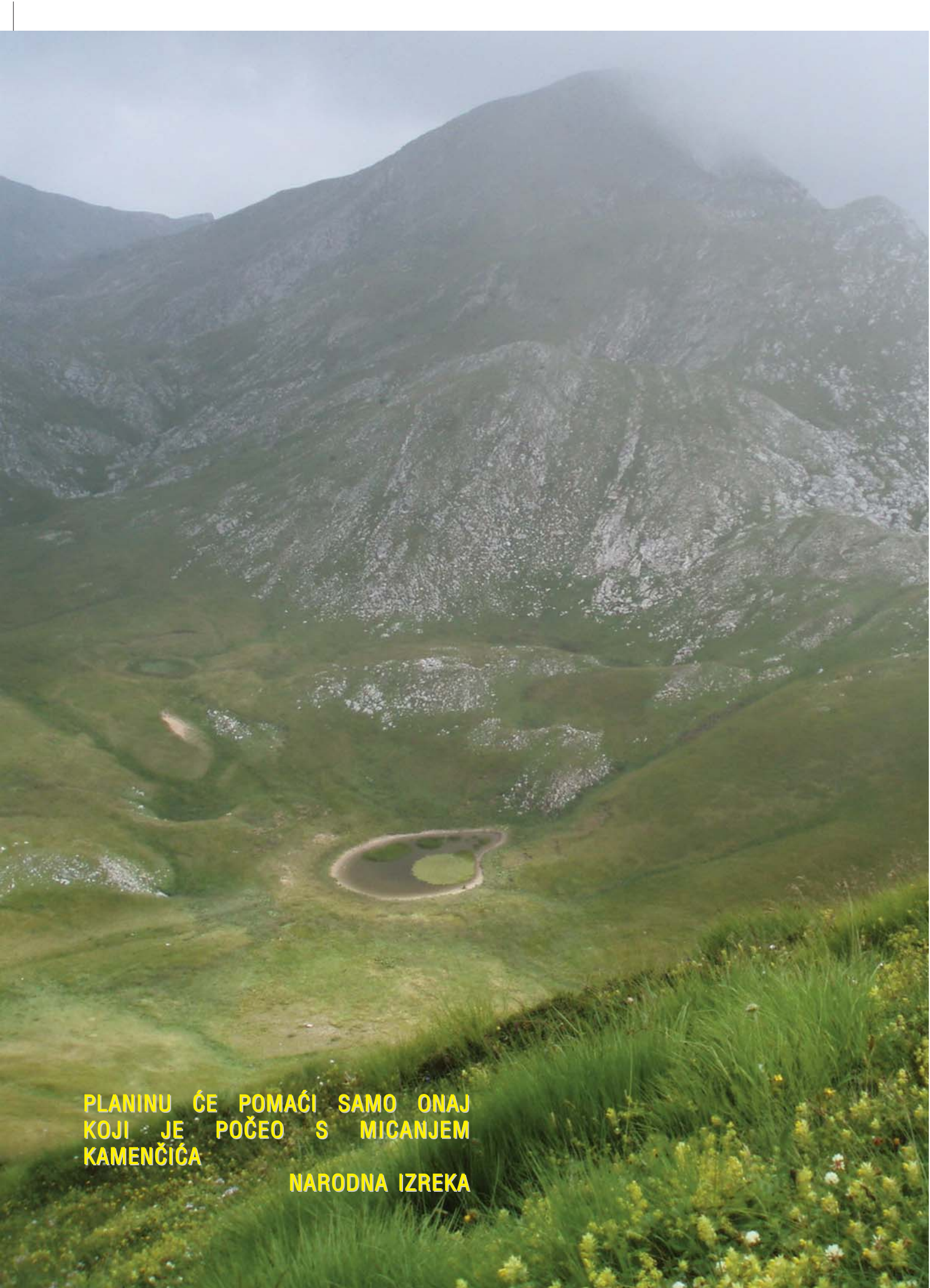
Хрватске с држављанством БиХ да остваре стећена права у Хрватској, и то станарско-имовинска, пензијско-инвалидска и признавање радног стажа. Вулета је рекао да сарадња у посљедње вријеме о овим питањима између РС и Хрватске даје наду, подсјетивши да су председник РС, Милорад Dodik, и Хрватске, Ivo Josipović, договорили формирање координacionог тијела које би се директно бавило овом

problematikom. Он је рекао да остаје велика нада у рјешавање ових проблема путем regionalног пројекта БиХ, Србије, Хрватске и Црне Горе, који би требало да укључи бивше носиоце станарских права који се налазе у стану потребе. Вулета је подсјетио да је ресорно министарство окончало анкетирање 920 породица, бивших носилаца станарских права у Хрватској који се налазе у РС. Ови подаци и подаци из

Србије налазе се на обради у Београду, након чега ће се добити прецизни показатељи колико је породица у стану потребе, да би биле укључене у тај regionalни пројекат, по основу којег би у БиХ било ријешено питање више од 1.200 породица. Овај пројекат требало би да се реализује уз donatorsка средства и мања кредитна задужења, додао је он. Председник Удружења радника и invalida рада из

изbjеглих из Хрватске с држављанством БиХ, Никола Пузигаца, рекао је да је неопходно да БиХ и Србија поведу разговор о рјешавању стећених права. Он каже да је напоменуо да су у БиХ враћени станови и имовинска права бившим власницима, док Хрватска не враћа станарска права Србима. Ово удружење се, додао је он, залаже за једнака права ових грађана у двије земље. (Srna)

PLANINU ĆE POMAĆI SAMO ONAJ
KOJI JE POČEO S MICANJEM
KAMENČIĆA

NARODNA IZREKA